Lodzer Tageblat № 134

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראָשען

לאָדזשער טאַגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

דאָנערשטאַג, פ' שלח כ"ו סיון תרצ"א | 11 czerwca 1931 r. | 24-טער יאָהרגאַנג

טראַמוויי־שטרייק אין וואַרשא פערשארפט זיך

קלאַסען־פעראיין אויפגעפאדערט זיינע מיטגלידער צוצוטרעטען צו דער אַרבייט, אַרבייטער פאלגען ניט

פרוב צוצוציהען צום שטרייק די שאפערן און די ארבייטער פון די באהן־ווארשטאטען

רעגירונגס־קאמיסאַר פאדערט אויף די דירעקציע צו לאזען אין גאַנג די טראַמווייען

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אין אַרבייטס־מיניסטעריום פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען. דער הויפּט־אַרבייטס־אינספּעקטאָר האָט אָנגעוויזען אז היות ווי די טראַמוויי־דירעקציע האָט ערפילט די פאָדערונגען פון די אַרבייטער, דאַרף דער שטרייק, וואָס ברענגט גרויס שאָדען דער בעפעלקערונג ליקווידירט ווערען. אויב דער שטרייק וועט תיכף נישט ליקווידירט ווערען, וועט די דירעקציע האָבען דאָס רעכט צו קינדיגען דעם אָפּמאַך און צונעמען נייע אַרבייטער.

די גרופּע האָבען די אַרבייטער־פאָרשטעהער געענטפערט, אז זיי וועלען זיך גרייט געבען אַנ'אויפרוף צו די אַרבייטער צו פאַרענדיגען דעם שטרייק, בתנאי, אַז נאָכ'ן שטרייק זאָל די דירעקציע ווייטער אונטערהאַנדלען מיט די פּראָפ. פאַראיינען וועגען די איבריגע פּאָסטולאַטען פון די אַרבייטער.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין דער טראַמוויי־רעמיזע איז היינט פאָרגעקומען אַ מיטינג פון די שטרייקענדע אַרבייטער. דעם מיטינג האָט צונויפגערופען די אַזוי־גערופענע „קאָמיסיע פון מאַט", וואָס אַרבייט הינטער די פּלייצעס פון דער פאָרשטעהערונגס־קאָמיסיע פון אַלע פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען. עס האָבען גערעדט אַזוינע קאָמוניסטישע רעדנער, דער קאָמוניסטישער דעפוטאַט בורזשינסקי, וועלכע האָבען אויפגעפאָדערט דעם עולם ווייטער צו שטרייקען.

בעת'ן מיטינג איז אָנגעקומען די דעלעגאַציע פון מיניסטעריום און געמאָלדען, אַז די דירעקציע נעמט אָן די פאָדערונגען פון די אַרבייטער. פאַר'ן שטרייק וועט נישט אַראָפגערעכענט ווערען און אַלע אַרבייטער וועלען צוריק צוגענומען ווערען צו דער אַרבייט, אויב זיי וועלען זיך תיכף מעלדען. די דעלעגאַציע האָט דערוביער אויפגעפאָדערט די פאַרזאַמעלטע צו פאַרענדיגען דעם שטרייק און צוצוטרעטען צו דער אַרבייט.

דער מיטינג האָט אָבער נישט געוואָלט אָננעהמען דעם פאָרשלאַג פון דער דעלעגאַציע, אינער אויסגעדריקט אומצוטרוי און בעשלאָסען ווייטער צו פירען דעם שטרייק. דאָן איז אַ נייע דעלעגאַציע אַוועק צו דער דירעקציע, זי איז אָבער נישט אויפגענומען געוואָרען.

אַזוי אַרום האָבען די לעגאַלע פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען פאַרלוירען די השפּעה איבער די אַרבייטער. דער שטרייק האָט זיך אַרויסגעגליטשט פון זייערע הענד און געפינט זיך אַצינד אויסשליסליך אין די הענד פון די קאָמוניסטען.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) צוליב דעם, וואָס די לעגאַלע פּראָפ. פאַראיינען האָבען אויפגעפאָדערט זייערע מיטגלידער צוצוטרעטען צו דער אַרבייט, האָט דער וואַרשאַווער רעגירונגס־קאָמיסאַר אויפגעפאָדערט די טראַמוויי־דירעקציע צו לאָזען אין גאַנג צום בעשטימטען טערמין די טראַמווייען דורך די אַרבייטער, וועלכע וועלען זיך צושטעלען צו דער אַרבייט.

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין טראַמוויי־שטרייק האָט זיך די לאַגע ווייטער פאַרשאַרפט. די פּראָפ. פאַראיינען פון די טראַמוויי־אַרבייטער האָבען זיך געווענדעט צום שאָפערען־פאַראיין צו אונטערשטיצען זיי אין שטרייק. עס איז מעגליך, אַז די מאָטאָבוסען זאָלען היינט נישט קורסירען. עס זאָלען זיך אויך היינט אָפּשטעלען די באַהן־וואַרשטאַטען אויף פּראַגאַ און ברודנין.

ענדעכם אונטערגעגאַנגענע אונטער־וואַסער שיף

8 מענשען לעבען אויף אונטערן וואַסער

לאָנדאָן, 10. יוני (ט) עס איז געלונגען אָנצוקניפּען אַ פאַרבינדונג צווישען דער אונטערגעגאַנגענער ענגלישער אונטערוואַסער־שיף „פּאַסיידאָן" מיט דער שיף „הערדיי". 8 מענשען פון דער מאַנשאַפט פון דער אונטערוואַסער שיף לעבען נאָך.

לאָנדאָן 10. יוני (ט) נאָך אַ 10 שעה'דיגער זוכענישען איז געלונגען צו געפונען די אונטערגעגאַנגענע אונטערוואַסער־שיף. זי ליגט 40 מעטער טיף אונטערן וואַסער. 18 מענשען געפינען זיך נאָך איינגעשלאָסען אין דער שיף. עס איז נישט זיכער צי עס וועט געלונגען זיי אַכצוראַטעווען. עס ווערען געמאַכט אַלע בעמיהונגען דערצו זיינען אונטערגענומען געוואָרען.

נייער וועלט־רעקאָרד פון ווייט־פליהען

לופט־פליהער געווינען אַ פּריז פון 1 מיליאָן פראַנק

פּאַריז, 10 יוני. (ט) די פראַנצויזישע לופט־פליהער דאָרע און לע בריע האָבען געשלאָגען אַ נייעם וועלט־רעקאָרד אין ווייט פליהען. זיי זענען דורכגעפלויגען אַ שטח פון 10,560 קילאָמעטער אין דערמיט איבערגעשטיגען דעם רעקאָרד פון די פליהער מיערמאָץ און פאַלער מי 1600 קילאָמעטער.

דאָס איז דאָס ערשטע מאָל, ווען אַן־אַעראָפּלאַן זאָל אָהן ערגענצונג פון ברענשטאָף קאָנען דורכמאַכען אַזאַ ווייטע שטרעקע. די פליהער האָבען בעקומען פון לופט־פלאָט־מיניסטעריום אַ פּריז פון 1 מיליאָן פראַנק.

ווידער אַ אויפרייס אין ניי ראָדע

7 קוילען גרעבער אומגעקומען, 4 פערוואונדעט

בערלין, 10. יוני. (ספּ. צום „ל.ט.") אין דעם בערימטען קוילען־גרובען ניי־ראָדע, וואו עס איז פאַראַיאָהרען פאָרגעקומען די שוידערליכע אויפרייס־קאַטאַסטראָפע, בעת וועלכען עס זענען אומגעקומען הונדערטער אַרבייטער, איז היינט ווידער פאָרגעקומען אַנ'אויפרייס. 7 אַרבייטער זענען דערהרג'עט געוואָרען און 4 זענען פערוואונדעט געוואָרען.

נייראָדע, 10. יוני. (ט) דאָס אומגליק אין קוילען־גרובען האָט אַרויסגערופען אַ שרעקליכע פּאַניק צווישען דער בעפעלקערונג פון דעם קוילען־ראָיאָן. פרויען און קינדער האָבען זיך פאַרזאַמעלט פאַר'ן גרובען און מיט שרעק און נערוועזיש געוואַרט אויף ווייטערע ידיעות. ערשט ווען די אַלע אַרבייטער זענען אַרויס פון גרובען, האָט זיך די בעפעלקערונג בערוהיגט.

קאַמפּיין לטובת די יוד. שפּיטאָלען פון פוילען

ניו־יאָרק, 11. יוני (יט"א) דאָ האָט זיך אָנגעהויבען די קאַמפּאַניע לטובת די יודישע שפּיטאָלען אין פוילען.

טויט־שטראָף אין פּאַריז

פּאַריז, 10. יוני. (ט) דאָס געריכט האָט דינסטאָג פאַר'משפּט צום טויט דעם פון געשוואָרענע און מאַנטעפעליער, צאָהן־דאָקטאָר פראַנסיס.

פרוי פון פּרעזידענט ווילסאָן קומט קיין פוילען

פּוילען, 10. יוני .טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די פרוי פון פערשטאָרבענעם אַמעריקאַנישען פּרעזידענט ווילסאָן האָט געמאָלדען, אַז זי קומט ספּעציעל קיין פוילען צו דער אויפהילונג פון דענקמאָל פאַר איהר מאַן.

העכער 2 און אַ האַלב מיליאָן ארבייטסלאָזע אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 10. יוני (ט) די צאָהל אַרבייטסלאָזע אין ענגלאַנד האָט זיך אין דער צייט פון 18. מאַי ביז דעם 1. יוני פאַרגרעסערט מיט 123,034 פּערזאָן און בעטרעפט צוזאַמען 2,629,971 מאַן.

אין מאָרגענדיגען פרייטאָג־נומר
„לאָדזשער טאַגעבלאַט"
וועלען מיר ברענגען אין אָריגינאַל
אַ בריף פונ'ם פּרעזידענט
פון שפּאַנישער רעפּובליק
דעם בעקאַנטען פרייהייטס־קעמפער
נ. א. זאַמאָרא,
איינגעהענדיג געשריבען
צום „לאָדזשער טאַגעבלאַט"
וועגען די יודען
און וועגען דער אימיגראַציע־פראַגע
אין שפּאַניען
אונזערע לעזער וועלען האָבען די מעגליכקייט זיך צו בעקענען פון דער ערשטער קוועלע סיי מיט דער אויטענטישער ערקלערונג פונ'ם ראש פון דער שפּאַנישער רעפּובליק, סיי מיט זיין כאַראַקטעריסטישן כתב־יד

די מאָרגענדיגע פרייטאָג־נומר „לאָדזשער טאַגעבלאַט" ברענגט אויך, חוץ דעם רייכען אינפאָרמאַציע־מאַטעריאַל, אַ גאַנצע רייה אינטערעסאַנטע אַרטיקלען צווישן אַנד. פון
דעפּ. ד"ר י. ראָזענבלאַט / מעשה זלאַטשעוו און וואָס זי לערנט אונז
ד"ר א. מוקדוני / אַ דאָקומענט פון דער היינטיגער צייט
ז. זילבערצווייג / דער ערשטער יודישער אַקטיאָר איז געשטאָרבען אין פרעמדע תכריכים
מ. חורגעל / דאָס העברעאישע רעווי־טעאַטער פון א"י, וואָס קומט בקרוב קיין לאָדז
ש. רעזניק / בילדלעך פון יודישן ישוב אין אורוגוואַי
און נאָך אַנד. פעליעטאָנען און ערצעהלונגען.
! אַקטועל, פריש, בעלעהרענד
און אָנציהענד לעזער־שטאָף !
פערפעהלט נישט מאָרגען צו לייענען דאָס
„לאָדזער טאַגעבלאַט"
אַנאָנסען ווערען אָנגענומען
היינט אַ גאַנצן טאָג.

אַ בעקוועם צימער
מיט בעזונדערן איינגאַנג פון קאָרידאָר איז פון זאָפאָרט ביליג צו פערמיטען פאַר 1 אָדער 2 יונגעלייט. צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע.

Dr.med.
Adam Bender
אינערליכע ספּעציעל האַרץ־קראַנקהייטען
נאַרוטאָוויטשאַ 30, טעל. 214-75
נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמ.

Dr. med H. Rożaner
ספּעציאַליסט פון הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08
נעהמט אָן פון 8–10; 5–8 אָוונט
אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנאַ 4
פריער (הצעגיעלניאַנאַ 36)
טעלעפאָן 216-90
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע. אַלע־אַרט אַנאַליזע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַלען.
נעמט אָן פון 9–2, און פון 5–9 אָוונט.
בעזונדער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער־שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען
און עלעקטראָ־טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5–9 אָוונט.
זונטאַג פון ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

אַ גרויס צימער
מיט 2 פענסטער
זעהר גוט געאייגנעט פאַר אַ שניידער אָדער אַנדערן בעל־מלאכה איז פון זאָפאָרט ביליג אָפּצוגעבען.
אַדרעס צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע.

Dr.Med. E. Reicher
ספּעציאַל אַרצט
פאַר מענער שוואַכע הויט האָר און ווענער.קראַנקהייטען דיאַטערמיע־בעהאַנדלונג און עלעקטראָ־טעראַפּיע
אַלעדניאַוואַ 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 11–9 פריה און פון 9–5 אָוו. זונטאָג פון 9–1 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזן

געוו. אַסיסטענט פון בערלינער אוניווערזיטעטס־קליניק
Dr. med. M. STARKER
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 84, טעל. 145-23
נעהמט אָן פון 8–11 פאַרמיטאָג און 4–8 נאָכמיטאָג.

גרויסער טומעל ארום די בעראטונגען אין טשעקער

מאקדאנאלד'ס ענטפער אויף א אנפראגע אין ענגלישן פארלאמענט.–אין טשעקער זענען בעריהרט געווארן אויך פאליטישע פראגען. – אין יולי זאל פארקומען א אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ וועגן די מלחמה ענטשעדיגונגען

דייטשער קאבינעט בעראט זיך היינט וועגן א מאראטאריום

לאנדאן, 10. יוני. (ט) אויף אנ'אנפראגע אין ענגלישן פארלאמענט וועגן די געשפרעכן, וואס זענען געפיהרט געווארן מיט די דייטשע מיניסטארן אין טשעקערס, האט מאקדאנאלד געענטפערט, אז ער האט נישט מעהר וואס צוצוגעבן צום אפיציעלן קאמוניקאט, וואס איז וועגן דער פראגע ערשינען. די געשפרעכן האבן געטראגן דעם כאראקטער פון אנ'אלגעמיינעם מיינונגס-אויסטויש און קיין שום בעשלוסן זענען נישט אנגענומען געווארן. די ענגלישע רעגירונג האט די דייטשע איינגעלאדענע אנגענומען. אבער ווען די נסיעה קען בערלין וועט געשעהען, קאן ער נאך נישט זאגן.

ווייטער האט מאקדאנאלד ערקלערט, אז ער גלויבט נישט אז א דעבאטע איבער די פראגען וועגן רעפעראציע און מלחמה-חובות זאל איצט זיין נוצליך.

דעפ. ווין בעמערקט זיגרויף, אז דער פארלאמענט האט נאך ביז איצט נישט געהאט קיין געלעגענהייט צו דעבאטירן איבער דער פראגע פון רעפעראציע און מלחמה-חובות און ער פרעגט: צי וואלט דאס נישט געדארפט געשעהען?

דערויף ענטפערט מאקדאנאלד: יא, אבער דאן, ווען די צייט וועט קומען.

אויף דער פראגע צי וועט גערופן ווערן א קאנפערענץ פון די פאראייניגטע סירטע מלוכות וועגן א געגנזייטיגער שטיצונג פון די מלחמה-חובות, האט מאקדאנאלד געענטפערט, אז ענגלאנד'ס שטעלונג אין דער פראגע איז בעקאנט און קען שום שריט אין דער ריכטונג, וי עס מיינט דער אינטערפעלאנט, וואלטן אין איצטיגן מאמענט נישט געווען אויפ'ן פלאץ.

קאנפערענץ וועגן די רעפעראציע-צאהלונגען זאל פארקומען אין יולי

לאנדאן, 10. יוני. (ספ.) דער קארעספאנדענט פון „דיילי טעלעגראף" ברענגט ווייטערע סענסאציאנעלע פרטים וועגן די אונטערהאנדלונגען אין טשעקערס.

לויט די דאזיגע מעלדונגען האט מען דארט בעהאנדעלט נישט נאר די שווערע פינאנציעלע לאגע פון דייטשלאנד און די פראגע וועגן פערלענגערן דאס צאהלען די מלחמה-ענטשעדיגונגען, נאר עס זענען אויך בעריהרט געווארן פאליטישע פראגען.

דערביי האבן די דייטשע מיניסטארן אנגעוויזן, אז דייטשלאנד מוז דורכ אוים בויען א צווייטן פאנצער-קרייצער.

פאריז, 10. יוני. (ספ.) און די פינאנציעל קרייזן גיהען ארום קלאנגען, אז אין רעגירונגס-קרייזן פון די אונטערהאנדלונגען אין טשעקערס, זאל סוף יולי צונויפגערופן ווערן א קאנפערענץ פון די פאראינטערעסירטע מלוכות וועגן דער ענטשעדיגונגס-פראגע. די אויפגאבע פון דער דאזיגער קאנפערענץ וועט זיין צוצוגרייטן א בשותפות'דיגע אקציע צו בעקעמפן דעם ווירטשאפטליכן קריזיס.

די קאנפערענץ זאל פארקומען אין פאריז אדער אין ברוסעל.

קבלת-פנים פאר די דייטשע מיניסטארן אין בערלין

היטלעריסטען בעגעגענען זיי מיט „דייטשלאנד ערוואכע"

ברעמען, 10. יוני. (ט) בעת דער עקסטרא-צוג, אין וועלכען עס זענען געפאהרען קאנצלער ברינינג און אויסערן-מיניסטער קורציוס, איז אפגעפאהרען פון ברעמען, האט א גרופע היטלעריסטען א פאכע געטון מיט א האקען-קרייץ-פאהן

די פאליציי האט ארעסטירט עטליכע דעמאנסטראנטען, דערונטער דעם רעדאקטאר פון דער „שטורמוועלט", ברונס.

אויך אין בערלין האבן היטלעריסטען אויפ'ן וואקזאל געמאכט א דעמאנסטראציע, שרייענדיג: „דייטשלאנד ערוואכע".

פראגע פון מאראטאריום

אויף דער זיצונג פון רייכס-קאבינעט

בערלין, 10. יוני. (ט) מארגען וועט דער רייכס-קאבינעט אפהאלטען א זיצונג וועגן די הערגרייכטע רעזולטאטען שעקערס. פרעזידענט וועט קאנצלער ברינינג אפגעבען א בעריכט דעם פרעזידענט הינדענבורג.

אין מיטעלפונקט פון דער דיסקוסיע פון קאבינעט וועט שטעהן די פראגע וועגן דער רעוויזיע פון די רעפאראציע-צאהלונגען. דער קאבינעט וועט דאן זיך מיזען ארויסזאגן וועגן דער פראגע פון מאראטאריום. די שווערע אינעדליכע סיטואציע צווינגט די רעגירונג וואס גיכער אנצונעהמען שריט אין דער ריכטונג.

אמעריקאנישער פינאנץ מיניסטער אפגעפאהרען קיין איירא̈פא

בערלין 10. יוני (ט) ווי די בערלינער ציימונג מעלדען פון ניו-יארק, איז דער אמעריקאנישער פינאנץ-מיניסטער מעלאן אפגעפאהרען קיין אייראפא.

ווייטערע ארבייטסלאזע-אונרוהען אין דייטשלאנד

בערלין, 10. יוני. (ספ.) פון א רייהע שטעט אין דייטשלאנד קומען ווייטער אן ידיעות וועגן בלוטיגע אונרוהען פון ארבייטסלאזע. עס זענען פארהאן פיל פערוואונדעטע. פיל פערזאנען זענען ארעסטירט געווארן.

דייטשע ס. ד. געגען דער נייער פינאנץ-פעראדנונג

בערלין, 10. יוני. (ט) די ס.ד.-פראקציע אין רייכסטאג האט אויף א זיצונג בעהאנדעלט דעם נייעם פינאנץ-דעקרעט פון דער רעגירונג און זיך ארויס געזאגט פאר אונטערהאנדלען מיט'ן רייכס-קאנצלער, אז אין דער נויט-פעראדנונג זאלען געמאכט ווערן געוויסע ענדערונגען.

פערלענגערונג פונ'ם דייטש-סאוויעטישן פריינדשאפטס-אפמאך

בערלין, 10. יוני. (ט) דעם 29. יוני לויפט אפ דער דייטש-סאוויעטישער פריינדשאפטס-אפמאך און ווי די טעלעגראפען-אגענטען מעלדעט זאל ער אהן שום פערהאנדלונגען ווייטער פערלענגערט ווערן.

בריאן וועגן דער מאניפעסטאציע פון שטאהלהעלם אין ברעסלוי

איבעראיילטע שריט פון פראנקרייך קאנען פיהרען צו א נייער מלחמה

פאריז, 10. מאי (ספעצ. צום „לאדז. טאג.") די אינטערפעלאציע פון דעפוטאט לארין וועגן די מאניפעסטאציעס פון די שטאהלהעלמער אין ברעסלוי, האט ארויסגערופן א לעבהאפטע פעראינטערעסירונג אין פארלאמענט.

דער אינטערפעלאנט האט אויפמערקזאם געמאכט בריאנ'ען דערויף, אז דער ארויסטריט פון די שטאהלהעלמער האט געמאכט דעם איינדרוק פון א אמת'ן פרוב פון א מאביליזאציע צו מלחמה און אז דייטשלאנד בילדעט איצט די גרעסטע סכנה פאר'ן שלום אין אייראפא.

ווייטער האט לארין אויסגעדריקט זיין בעדויערן הלמאי די פראנצויזישע רעגירונג רעאגירט אזוי שוואך, בעת דייטשע מיניסטארן, ווי למשל טרעווירא-נוס, אטאקירען פראנק און פריי פוילען.

אין זיין ענטפער האט בריאן אנגעוויזן, אז ער לייקענט נישט אפ די אויפרעגונג צווישען די דייטשע נאציאנאליסטען, וואס ווילען נישט שלום מאכן מיט די עקזיסטירענדע טראקטאטען. אין ברעסלוי האבן זיך טאקע צוזאמענגע-קליבען די שטאהלהעלמער, אבער נישט אין א צאהל פון 150 טויזענד, נאר 60 טויזענד, אבער דאס גענוגט שוין, אז די פראנצויזישע רעגירונג זאל נישט בלייבען גלייכגילטיג צו אזא מאניפעסטאציע, וואס איז איינגעארדענט געווארן נעהענט פון דער פוילישער גרעניץ.

יעדענפאלס, זאגט בריאן, איז ברינינגס רעגירונג בעסער ווי היטלער'ס רעגירונג. מען דארף נישט פערגעסען, אז דייטשלאנד מאכט איצט דורך זעהר א שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס און אז עס זענען פארהאן עטליכע דייטשלאנד'ס, ווארום נישט די נאציאנאליסטען פיהרען אן מיט דייטשלאנד און נישט זיי זענען די בעלי-בתים פון לאנד.

אזא געשעהעניש ווי אין ברעסלוי, ענדיגט בריאן, דארף מען בעטראכטען רוהיג, ווארום אויב נישט וואלטען די בעציהונגען צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד זיך זעהר גיך פערשארפט.

דער דאזיגער קורצער ענטפער בריאנ'ס האט אין פארלאמענט געמאכט א גרויסען רושם.

דייטשער דעפוטאט פאר'ן פויזנער אפעלאציע-געריכט

פויזען. (טעלעפאניש) היינט האט זיך אנגעהויבען אין היגען אפעלאציע-געריכט דער פראצעס קעגען דייטשען דעפוטאט פון בידגאשטש, גרעזע, וועלכער איז דורכ'ן בידגאשטשער געריכט פאר'ן איבערען פער'משפט געווארן צו זעקס חדשים תפיסה פאר עובר זיין, אלס פרע-זעס פון דייטשן-פאלקסבונד אין יאהר 1928 אויפ'ן פאראגראף 129 פון שטראף-קאדעקס.

עס איז געקומען צו אנ'אונצידענט מיט'ן אנגעקלאגטען. אויף דער פראגע וועגן זיינע פערסאנאליען האט דער אנ-געקלאגטער געענטפערט אין דער דייטשער שפראך. דער פארזיצענדער פון געריכט וואנדערט זיך, אז א פוילישער דעפוטאט זאל נישט קענען קיין פויליש און שטעלט פעסט, אז דאס איז נישט מעהר ווי א דעמאנסטראציע פון אנגעקלאגטען. די האנדלונג פון אנגעקלאגטען ווערט פראטאקאלירט.

אויפ'ן פארשלאג פון פראקוראר, איז דער פראצעס אפגעלעגט געווארן און ער וועט בעטראכט ווערן צוזאמען מיט'ן אפעלאציע-פראצעס פון די איבריגע פער-וואלטונגס-מיטגלידער פון דייטשטומס-בונד.

צוזאמענשטויס פון א אויטאבוס מיט א צוג אין בערלין

בערלין, 10. יוני. (ט) בעם בראנ-דענבורגער טויער איז היינט פארגעקומען א צוזאמענשטויס פון אנ'אויטאבוס מיט א צוג. 6 פערזאן זענען שווער פערוואונ-דעט געווארן און מעהרערע פערזאנען האבן בעקומען לייכטערע וואונדען.

נייע אונגליק ביים „גלעזערנעם פאלאץ"

מינכען, 10. יוני. (ט) בעם צונויפ-מען דעם אויסגעברענטען „גלעזערנעם פאלאץ" האט היינט פאסירט א נייע אונגליק. 1 ארבייטער איז אראפגעפאלען און געבליבען ליגען מיט א געשפאלטענעם קאפ און ווייטערע צוויי ארבייטער זענען לייכטער פערוואונדעט געווארן.

גנבות

(§) בעם קצב משה דוטענסאן פון קאנסטאנטינער 13, האט מען אראפגע-גנב'עט פון א דראשקע אין מיטען פאה-רען א קאסטען געזאלצענע קישקעס פאר 400 זל.

[…] אסתר יאקובאוויטש'עס וואוי-נונג (יעראזאלימסקא 5) האט מען ארויס גע'גנב'עט וועש און מלבושים פאר 1000 זלאטעס.

—=080=—

שמואל שאפיר—א בחור מיט אנ'אויערינגעל!..

ער איז גוט צום ווייב, און אויסגעקאכט מיט'ן גאליציאנער הויף און כרענקט זיך נישט מיט א פרישען שידוך

(:) שמואל שאפיר איז א יונגערמאן מיט מעלות. ער איז א פרום, א קלוג, א געריבען און אי נישט פערשלאפען. דער עקר בעי איהם איז מאקע וואס ער האט פענד צו שלאפען. „איך בין נישט קען שלאף-מענש" — גרויסט ער זיך.

האט זיך דער דאזיגער שאפיר געגע-מען א ווייבעל מאלטשע, מיט 4000 דא-לאר נדן און זיך ארייגעקליבען און איהר וואוינונג אויף פעטריקאווער גאס און ער האט געטון, ווי גאט האט געבאטען: בכבוד געהאלטען דאס ווייב און געשאר-בעט טאפעצירערעי (אז עס געהט, איז ער א טאפעצירער, און אז עס געהט נים, האנדעלט ער אין גאט מיט שירעמס) און חלילה קיינמאל נישט נכשל געווארען מיט א ווארט וועגען דעם, אז אנ'אנדער מיידעל געפעלט איהם.

אזוי ווי ער איז שפעטערדיג געווען צו-געקומען צו זיין ווייבעל, האט מען איהם און קען שום בייז נישט געקאנט חושד זיין. מאכט זיך, מאלטשע, דאס ווייב, ווערט מעוברת, זי פיהלט זיך עפעס שלעכט, דערבארימט זיך איבער איהר דער מאן, ער פיהרט זי אריבער צו זיינע עלטערן אויף מלינארסקא גאס, און ער מיט זיך וויטער ס'זיינגען.

פלוצעמדיג דער אויסשליסלונג בעל-הבית איבער דער שטוב, האט שמואל שאפיר פערקויפט פון שטוב ארויס אלץ, פארוואס מ'האט נאר געגעבען א נדן, האט אויך פערטאכלעוועט די וועש, בעט-געוואנט, דאס צירונג, דאס מעבעל, גע-נומען א ביסעל געלט פאר דער שטוב. פערכאפענדיג אוך דעם גאנצען לעבע-דיגען נדן (400 דאלאר), און וחילך איננו.

דאס ווייבעל האט דעם מאן געזוכט און איהם מעהר נישט געטראפען, אפי-ראם, ווי זי האט שוין מעהר נישט גע-טראפען צו דער דירה און צום ביסעל האב און גוטס, אויף וועלכען זי האט לאנגע יאהרען שווער געהארעוועט.

איהר לאגע איז געווען זעהר א ביטע-רע. זי האט געשוואנגערט און האט רעכט נישט געהאט וואו דעם קאפ אוועקצולי-גען. פלוצלונג בעקומט זי פון מאן א בריוו פון גאליציען. ער האט זיך ענט-שולדיגט, אז ער האט אנדערש נישט גע-קאנט טון, ער איז געפאהרען אין דער וועלט ארמיין „זוכען פרנסה". און אז די „פרנסה" איז מסתמא נישט געפינען געווארען, איז ער צוריקגעקומען צום ווייב, געפאלען צו די פיס: ער האט חרטה, זי איז א גוטע, א כפרה די גאנ-צע וועלט פאר איהר קלענסטען פינגערל.

ווידער געוואוינט מיט'ן ווייב א פאר חדשים און פונסנייע געלט געווארן. זינט דאן האט זי נישט פון איהם.

ס'זענען שוין אוועק 2 יאהר. דאס קינד איז שוין קראנק צוויי יאהר אלט און מאמע מוט'ן זוהנדעלע מאטערן זיך. ער ווידער האט זיך געלאזט אנוואקסען א בארד מיט פאות, איז געווארען אנ'א אטיננעהער אין א דארטיגען רבי'נס הויף און, ווי דאס פערצוויפעלטע ווייבעל איז געוואויר געווארען, האט איהר שמואל שאפיר זיך אויסגעזוכט א ווילד מיג פאך: ער לאזט זיך שדכנ'ען, עפעס קעסט פאר דער התונה און נאך דער התונה, און ווייב און קינד אין לאדז גע-העו אוים!

בע'גנבעט די ישיבה „כתר תורה"

(—) נעכטען האבען זיך אונבעקאנטע גנבים אריינגעקריגען אין לאקאל פון דער ישיבה „כתר תורה" (פולנאצנא 11) און ארויסגע'גנב'עט פון דארט 20 פאר תפילין און אנדערע זאכען, וואס האבען געהערט צו ארימע ישיבה-בחורים.

צעבעז טארען נישט האלטען קיין עקזאמען-געלדער

די לאדזער האנדווערקער-קאמער מאכט אויפמערקזאם די האנדווערקער-צעכען, אז אלערלעי אפצאהלונגען פאר מייסטער-אדער געזעלען-עקזאמענס וואס פליסען אמן אין די צעכען מצד די מייסטער-קאנדידאטען, מוזען באלד נאכן בעקומען איבערוויזען ווערען דער „קא-מער" צוזאמען מיט די ביטען און אנדע-רע דאקומענטען.

—ס—

ראדיא פראגראם

דאנערשטאג 11 יוני

לאדז (233,8) 11.58 שעה צייכען, קראקאווער הענדעל, טאג-פראגראם פון רעפערטואר פון די טעאטערן און קינ'ס. 12.15 גראמאפאן-מוזיק פון 12.35 ביז 5.35 טראנסמיסיע פון ווארשא — 5.35 מערערצג פון קאטאוויץ — 6 קאנצערט פון ווארשא, 7.15 — פראגמענט פון די מייערליכקייטען „לאקאניק זווערזשינעצקי" פון קראקא, 7.40 — דר. מצד. ב. מיסיאן: „ווי אזוי פערהיט מען זיך פון א פויך-טיפוס" 8.15 — קאנצערט פון ווארשא, 9.30 — ידיעות פון ווארשא, 10 — געשפרעכן פון ווארשא, 10.20 — קאנצערט פון ווילנא, 10.50 קאמוניקאטען און מוזיק פון ווארשא.

—=080=—

שווינדזוכט-קראנקער יונגערמאן איז בגוואלד מקדש זיין געליבטע,

אבער איהר פאטער מיט די דאלארען רויבט זי צו

(§) די 22-יעהריגע איטע מאשקא-וויטש (שרודמיעסקא 22) האט געהאט א טאטען אין אמעריקא. דער טאטע איז צוריקגעקומען מיט א ביסעל דאלארען און דאס מיידעל האט זיך דערקוויקט די יאהרען, ווייל איהר געליבטער אברהם פערנופעל, א בעשטעלטער שניי-דער פון זשעראמסקי גאס, האט צוגע-זאגט מיט דער חתונה כדי וואס גיכער צובעקומען די אפותיקא דאלארען.

דער פאטער פון „די אמעריקעס" איז געווען צופרידען מיט דער טאכטער'ס גליק און טאקי געוואלט ווי געהעריג פראווען דער טאכטער'ס חתונה מיט'ן „בעשטעלטען" שניידער. אינצווישען איז ער אבער צוריקגעפאהרען קיין אמעריקא און ער האט צוגעזאגט דעם נדן, דעם אמת דיגען נדן, ערשט צו-צושיקען ערשט פון דארט.

דערווייל האט זיך געמאכט דער קריזיס אין אמעריקא, דער קראך אויף וואל-סטריט און דאס פאר-פאלק אין לאדז האט כסדר אונגעדולדיג געווארט אויף דער ישועה פון ניו יארק.

דער יונגערמאן איז דערווייל קראנק געווארן אויף די לונגען. דאס מיידעל האט איהם אמת טאקי ליב, אבער פון דער צווייטער זייט, קאן זי מיט א קראנקען מאן נישט חתונה האבען... צום גליק בעווייזט זיך ווידער איהר פאטער פון אמעריקא. ער איז נישט מסכים צוצוגעבען געלד קיין שווינדזיכ-טיגען, דער חתן איז געצוואונגען גע-ווארען צוגעהן צו א דאקטאר א ספע-ציאליסט און יענער האט ערקלערט, אז פערנופעל איז שווער קראנק און טאר נישט לעבען מיט קיין פרוי.

דאן איז דער פערביטערטער חתן געפאלען אויף א טייוולאנישען פלאן: ער האט פערנארט זיין כלה צו עלטע-רע יודען און ער האט זי דארט, אין זייער אנוועזנהייט, מקדש-געווען.

דער פאטער פון אמעריקא איז אבער דערפון נישט נתפעל געווארן. האט גענומען די טאכטער און זי אוועקגע-פיהרט קיין זאמאשטש.

איצט פאדערט פערנופעל דורך פא-ליציי, אז דער אמעריקאנער שווער זאל איהם אפגעבען זיין צוגעראַבט לאד-זער ווייב.

—:ס:—

Dr. M. GOLDFARB
זאוואדזקא 18, טעל. 153-19
הויט, האר און געשלעכטס-קראנקהייטען

Dr. A. Mazur
וסכאדניא 65, טעל. 166-01
נעמט אן פון 10–1.20 און פון 4–6 אווענד

Dr. med.
Gustawa Zand-Tenenbaumowa
פרויען און אקושעריע-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעטראגען
אויף פיעטריקאווער 109
טעלעפאן 220-25
נעמט אן פון 12 ביז 1 און פון 3 ביז 5 נאכמיטאג

לאָדז
11. יוני 1931
זון אויפגאַנג 3.17
זון אונטערגאַנג 7.54
דאָנערשטאָג
כ"ו
סיון תרצ"א
פ' שלח

טאָג-כראָניק

פאַבאַר 1910

היינט, דאָנערשטאָג, דאַרפן זיך צו שטעלן פון יאָהרגאַנג 1910 פאַר דער קאָמיסיע 1 (זאַקאָנטנאַ 82) פון 8. קאָמיסאַריאַט. — D, F, G, W.

פאַר דער קאָמיסיע 2 (אַגראָדאָוואַ 34 יאָהרגאַנג 1910 פון 13. קאָמיסאַריאַט B, D, I, J, T.

פאַר דער קאָמיסיע 3 (אַלעע קאָשטשושקי 21) דאַרפן זיך צושטעלן די יונגעלייט פון יאָהרגאַנג 1909, (אָדראָשעניעס) פון 1. קאָמיסאַריאַט — A. ביז N. אויסשליסליך.

די פאַבאָר-פליכטיגע דאַרפן מיט זיך מיטנעמען זייערע פערזענליכע דאָקומענטען און די בעשטעטיגונגען, אַז זיי זענען אַריינגעצויגען געוואָרען אין די פאַבאָר-ליסטעס.

פאַרבערייען אין לאָדז

אין לאָדז אַרבייטען אַ צט 17 פאַבריקען און אַפּרעטורען, וועלכע בעשעפטיגען 3835 אַרבייטער.

„ווידזעווער מאַנופאַקטור" שטעלט זיך אָפּ?

6000 אַרבייטער שויז פערלירעז די אַרבייט

(ד) צוליב דער שלעכטער קאָניוקטור האָבען אַ גאַנצע רייה לאָדזער טעקסטיל-פאַבריקען בעשלאָסען אָפּצושטעלען זייערע אַרבייטס-וואַרשטאַטען אויף דער צייט פון אורלויב. נעכטען האָט זיך שוין געענדיגט דער 14-טאָגיגער קינדיגונגס-טערמין אין דער וועבעריי פון „ווידזעווער מאַנופאַקטור". 2000 מאַן בלייבען פון היינט אָן אָהן אַרבייט. נעכטען זענען אויך שוין געבליבען אָהן אַרבייט 2000 וועבער און שפינער פון „ווידזעווער מאַנופאַקטור", און תיינטיגען שבת הערט אויף צו אַרבייטען אַ דריטע פאַרטיע פון 2000 אַרבייטער פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור".

די 6000 פערצווייפעלטע אַרבייטער וועלכע בלייבען אָהן ברויט, האָבען נעכטען געשיקט אַ דעלעגאַציע צום וואָיעוואָדע און געבעטען, ער זאָל אויספועל'ען, אַז די פירמע זאָל נישט אָפּשטעלען די פאַבריק.

דער וואָיעוואָדע האָט צוגעזאָגט דער דעלעגאַציע צו טון וואָס מעגליך לטובת די רעדוצירטע אַרבייטער.

אַ דעלעגאַציע איז אויך אַרויסגעפאָהרען צום האַנדעלס-מיניסטער.

קאַרשען, טרוסקאַווקעס

(ב) אויף די לאָדזער מערק האָט מען נעכטען געבראַכט גרויסע טראַנספּאָרטען פרישע פרוכטען, קאַרשען און טרוסקאַווקעס.

חרטה פון אַ יוד, וואָס איז געווען געפאַנגען דורך די „יודען-קריסטען"

(אַ בריף צום „לאָדזער טאָגעבלאַט")

חשוב'ע רעדאַקציע, איך ווענד זיך צו אייך מיט אַ ביטע און איך גלויב, אַז איהר וועט מיין ביטע נאָכקומען.

די פאָריגע וואָך דאָנערשטאָג דעם 4-טן יוני ד. י. איז געווען אַ נאָטיץ אין אַ צייטונג, אַז 3 יודען פון לאָדז זענען איבערגעגאַנגען צו די „יודען-קריסטען".

איך, אַלס איינער פון די 3 פערזאָן, וועלכע האָבען פיגורירט אין דער רשימה מיט'ן נאָמען מ. בענטשינסקי, ערקלער איך עפענטליך, אַז איך האָב חרטה אויף דעם שריט, וואָס איך בין בעגאַנגען, און איך ציה זיך צוריק און פערבלייב פון היינט אָן אויך [...] יוד פון „דת-משה".

מיט אַכט[...]

מ. בענטש[...]

לאָדז, דעם 10. יוני 1931.

• • •

בעמ. פון רעד.

דער שרייבער פון דעם [...] די דאָזיגע ערקלערונג פערזענ[...] געבראַכט צו אונז אין רעדאַק[...] האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט צ[...] וועגען זיין שריט וועלכע עס [...] טערדיגע ערקלערונגען.

די שאַצונגס-קאָמיסיעס פאַר שטייע[ר] זאָלען אײנגאַנצען אָפּגעשאַפט ווערע[ן]

די וויכטיגסטע פרטים פון דער נייער שטייער-אָרדינאַציע

די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער האָט שוין פערענדיגט איהרע אַרבייטען איבער'ן פראָיעקט פון מיניסטעריום וועגען דער שטייער-אָרדינאַציע. פון דעם פראָיעקט איז כדאי אַרויסצונעמען איניגע אינטערעסאַנטע פאַרשריפטען, וואָס וועלען איינגעפיהרט ווערען.

דער הכנסה- און אומזאַץ-שטייערן וועלען לויט דער נייער אָרדינאַציע אויסגעמאָסטען ווערען דורך די פינאַנץ-אָרגאַנען. די שאַצונגס-קאָמיסיעס פון דער ערשטער אינסטאַנץ, אין דער פאָרם ווי זיי זענען אונז איצט בעקאַנט, וועלען אינגאַנצען אָפּגעשאַפט ווערען. אין דער צווייטער אינסטאַנץ, וואָס וועט דינען בלויז צו שטייער-אַפּעלאַציעס, וועלען זיין טעטיג אויסשליסליך די אַפּעלאַציע-קאָמיסיעס ביי דער פינאַנץ-קאַמער. אַלע בעאַמטע, וואָס וועלען ערפילען די פונקציעס ביים שאַצען די שטייערן וועלען זיין פערפליכטעט צו האַלטען אין דער שטרענגסטער געהיימניש די ידיעות וועגען פערמעגנס-בעשטאַנד [...] שטייער-צאָהלער. אויב ס'וועט [...] וועט דער פינאַנץ-מיניסטער [...] פון מעהרערע אַפּעלאַציע-[...] אין פינאַנץ-קאַמער. די קאָמיס[...] געשאַפען ווערען אויף 3 יאָהר. [...] שטייער-צאָהלער נאָמינירט דער [...] טער די מיטגלידער פון די [...] די מיטגלידער ווערען נאָמינירט [...] קאַנדידאַטען-ליסטעס, וואָס ווער[...] שטעלט דורך דער האַנדעלס-[...] מיטגלידער פון די אַפּעלאַציע-[...] קענען זיין נאָר מענשען, וואָס [...] מאָל נישט בעשטראָפט געוואָרען [...] שלוסען ווערען גענומען מיט [...] היימע שטימען. דער פאָרזיצער [...] זיך נישט אין דער אָפּשטימונג [...] שטימט נאָר אין גלייכע פעל[...]

עס איז פאָרגעזעהן, אַז מען [...] נען בערעכנען די הכנסה פון [...] צאָהלער אויפ'ן סמך פון אויס[...] בעווייזען.

• • •

(ד) אין אויגוסט וועט מען [...] הכנסה-שטייער פאַר 1930.

• • •

אין אַ קאָנקרעטען פאַל האָט [...] סטער אַדמיניסטראַטיווער טריב[...] אַרויסגעזאָגט, אַז די עקזעקוציע [...] זענען נישט מחויב אויפ'ן נאָמ[...] עקזיסטירענדע פאָרשריפטען, ש[...] אויפצופאָדערן דעם שטייער-צאָה[...] ער זאָל בעצאָהלען דעם שטיי[...] אויב אָפּ'ן חוב זענען שוין [...] נומען געוואָרען עקזעקוציע-שריט[...]

לאָדזער יודיש קאַמעראַל-טעאַטער
געוו. ענגל. זאַל
אַל. 1-טער מאַי 2. ● דירעקטאָר דוד צעלמייסטער.
גאַסטשפּילען פון
דוד הערמאַן-טעאַטער
מיט'ן אַנטייל פון די געוועזענע שוישפּילער פון דער ווילנער טרופּע
מיט דעם פּרעמיער יוסף קאַמען בראש
די פרייזען פון די בילעטער איז טעגליך
פון 50 גר. ביז 1.50 שבת—פון 75 גר. ביז 2 זל.
היינט, גאַסטראָלירט די טרופּע אין קאַליש
פרייטאָג, דעם 12. יוני 9.30 אָוו. און די ווייטערדיגע טעג פּרעמיערע!
„דער נסיון"
דראַמאַטישע לעגענדע אין 3 אַקטען פון יעקב פּרעגער
פּערזאָנען:
ליבל שניידער—ראַקאָוו יחיאל; הנה לאה, זיין ווייב קאָהאַן ב.; דוד'ל זייער זון בירנבוים דוד; ר' שלום פּרנס—מעסינגער מ.; ר' מאָטל — חערשפּעלד זלמן; צווייטער יוד — זילבער יחיאל
צווייטער יוד — ***; אַ דיקע יודינע — בת שבע; דער שרה - קורלענדער יעקב; לילי, זיין טאָכטער—קעניג דינה; בטבע, דעם שרה'ס מוטער—נערה רבקה
יאַן, אשמדאי, גדהן — קאַמען יוסף; 1-טער פויער — אולריך דוד; 2-טער פויער — ***
יודען, מעדלעך, היידאַמאַקעס, פּויערים.
אינסצעניזאַציע און רעזשי: דוד הערמאַן, אַדמ.-לייטער: א. גאַריעלאָוו
בילעטען-פאַרפערקויף אין דער קאָנדיטאָריי ראָשגאָלד. פּיעטריקאָווער 38, אין טאָג פון דער פאָרשטעלונג פון 7 אָוונט און שבת אַ גאַנצען טאָג ביי דער טעאַטער-קאַסע.

שטייערן, וואָס וועלען „פערעלטערט" ווערען

לויט דער נייער שטייער-אָרדינאַציע

לויט'ן פראָיעקט וועגען דער שטייער-אָרדינאַציע וועט די מלוכה האָבען די רעכט אויסצומעסטען די הויך פון שטייערן אין משך פון 5 יאָהר, רעכענענדיג פונם טערמין, ווען דער שטייער האָט אָנגעהויבען פערפליכטען. נאָך די 5 יאָהר וועט דער שטייער זיין „פערעלטערט". די פאָרשריפט אָז נוגע יעדן דער לפתחו-לה'דיגער אויסמעסטונג פון שטייער, סיי דער צוגאָב-אויסמעסטונג.

דאָס רעכט אָנצומאָהנען די שטייערן ווערט פערעלטערט נאָכ'ן אָפּלויף פון 10 יאָהר.

אויב די שטייערן און די צושלאָגען דערצו זענען דורך דער מלוכה פערזיכערט דורך היפּאָטעק-בעחזקות אויף אונבעוועגליכע גיטער, ווערט דאָס אָנמאָהנען די שטייערן פערעלטערט ערשט נאָך 30 יאָהר.

שרעקליכע נקמה פון אַ הונד

ער וואַרפט אַרויס אַ קליין קינד פון דער וויג און צושפּאַלט איהם דאָס מוח אין צווייען

(ד) אין דאָרף מאַזורקאָווע-מאַלע האָט אַ פּויער גענומען שלאָגען אַ הונד, וועלכער האָט אויפגעפרעסען לעבעדיגע הינדלעך. דער דערשראָקענער הונד איז אַריינגעלאָפען אין שטוב, אַרויף אויף דער וויג, וואו עס איז געלעגען אַ קליין קינד און דאָס קינד אַרויסגעוואָרפען. אומגליקליכערווייז איז דעם קינד'ס קעפּעל צושפּאָלטען געוואָרען אין אַ שאַרפען שפּאָרעל און ס'איז געשטאָרבען. זעהענדיג דאָס מוראדיגע אומגליק איז די מוטער פון קינד משוגע געוואָרען און זי האָט דערמאָרדעט די וואָהנונגען.

אָפּגעריסען פינג[ער] ביי דער אַרבייט

(§) ביי דער אַרבייט אין [...]סקי'ס פאַבריק איז אָפּגעריסען אַ פּאָר פינגער פון אַ האַנד ב[...] בייטער יוזעף רינעיק.

ווילדער הונט דערשאָסען אַ פּאָליציאַנט

(§) די 10-יעהריגע בערטאַ [...] איז אויף 6. שערפיען 28 צו[...] ווערען דורך אַ הונט, אַ דורכגע[...] פּאָליציאַנט האָט דעם הונד ד[...] אויפן אָרט.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

—:O:—

באַנקראָטען, גרייט-שיינען און רעגולאַציעס

(5) יעקב הורוויטש'ן, בעזיצער פון אַ פאַבריק פון קונסט-זייד-סחורות אויף דער נאָם פון 28. שיסער-פולק 52, איז אין פעברואַר ד. י. בעשטימט געוואָרען אַ „נאַדזאָר". איצט האָט די פירמע געבעטען אַ'ערלויבניש צו רעגולירען, מחמת די אַקטיוון האָבען זיך פערקלענערט צוליב דער ענטווערטונג פון די סחורות און צוליב דער גרויסער צאָהל פּראָטעסטען, ווי אויך צוליב'ן באַנקראָט פון אַ נאָנטער רייה אָפּנעהמער. הורוויטש לייגט פאָר צו רעגולירען אויף 40 פּראָצענט, אָפּצוצאָהלען אין משך פון צוויי יאָהר. דאָס געריכט האָט בעאויפטראַגט דעם ריכטער-קאָמיסאַר צו פאָדערן פון געריכטס-אַפּזעהער גענויע דאַטען וועגען מצב פון דער אונטערנעהמונג.

• • •

אין אויפדלאָשטש פון קאָזשומיעזש קאָשינסקי, פערקויף פון פּאַשע אויף זגערזשער 87, זענען קאָפּויר געקומען נייע איינצעלהייטען, דהיינו: צום סינדיק האָט זיך געמעלדען אַן'עדות, וועלכער האָט ערקלערט, אַז נישט קוקענדיג, וואָס מ'האָט קאָשינסקי'ן ערקלערט אַלס באַנקראָט און דער קאָמאָרניק האָט פערחתמ'עט זיין געוועלב, האָנדעלט ער ווייטער מיט די סחורות, וואָס זענען פערזיגעלט געוואָרען. צוליב אַן'ענטשפּרעכענדען פאָרשלאַג דורכ'ן סינדיק און ריכטער-קאָמיסאַר, איז בעשלאָסען געוואָרען קאָשינסקי'ן איינצוזעצען און אַרעסט און אַ קאָפּיע פון פּראָטאָקאָל איבערצושיקען דער פּראָקוראַטור, מחמת קאָשינסקי איז בעגאַנגען אַ בייזוויליגען באַנקראָט.

• • •

אין באַנקראָט פון שמעון באַימזעצער סוחר פון עלעקטראָטעכנישע מאַטעריאַלען אויף פּולנאָצנאַ 10, האָט דאָס געריכט אָפּגעזאָגט אַרויסצוגעבען אַ גלייט-שיין, ווייל באַימזעצער האָט געפיהרט זיין געשעפט אונטער אַ פרעמדען נאָמען און עס זענען פאַרהאַן חשדים, אַז ער איז בעגאַנגען אַ בייזוויליגען באַנקראָט. דערצו איז ביז איצט נאָך נישט צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען אַן'אינווענטאַר-רשימה פון דער אויפדלאָשטש-מאַסע, און מען גלויבט אַז, אַז באַימזעצער האָט בעהאַלטען טיילען פון פערמעגען.

באַימזעצער איז, ווי בעקאַנט, און פעברואַר ד. י. ערקלערט געוואָרען אַלס באַנקראָט און ער איז אַרעסטירט געוואָרען.

• • •

אויך איז אָפּגעזאָגט געוואָרען אַרויסצוגעבען אַ גלייט-שיין פאַר מאָטעל גדליה באַהאַריער און הענריק אַדאָלף זאָמערפעלד, וועלכע פיהרען אַ געשעפט אונטער'ן נאָמען „בעלטינג" (פּעטריקאָווער 218). ביידע זענען אַרעסטירט.

דאָס קוראַטאָרען-רעכט איז פערלענגערט געוואָרען אויף ווייטערע 15 טעג.

עס האָט זיך איהם דוקא פערגלוסט אַ קאָלאַציע אין „פיקאַדילי"...

(ד) אין רעסטאָראַן „פּיקאַדילי" איז אַריינגעקומען אַ געוויסער יאַן מאַמאַשעווסקי. ער האָט זיך גוט אָנגעגעסען און אָנגעטרונקען און נישט געהאַט צו בעצאָהלען דעם חשבון — בערך 100 זל. טענה'נדיג, אַז מ'האָט איהם אַרויסגעגנב'עט ד,עם פּאָרטמאָנעל. נעכטען איז ער פאַר'משפּט געוואָרען אויף 1 חודש תפיסה.

לאָדזער ווירטשאַפטליכע ספערען

געגען רעגולאַציע-פּלאַן פון דער שטאָט

(—) אין דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער איז ווידער אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ גרויסע קאָנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון אַלע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס מכח דעם רעגולאַציע-פּלאַן פון דער שטאָט לאָדז. אַלע אַנוועזענדע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען דעם פּלאַן, וואָס דראָהט צו שאַדען די ווירטשאַפטליכע ספערען. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אונטערצונעהמען אַ שאַרפע אַקציע געגען דער דורכפיהרונג פון פאַרהאַנענעם פּראָיעקט.

17. קאַפּיטעל.

ליבע

אין טשאַמפּלי'נ'ס פּאַלאַץ, אונטער דעם שאָטען פון די פּאַלמען-בוימער פון ווינטער-גאָרטען זיצט לעאָניע, אָדער ווי מען רופט זי איצט מאַרי און לייענט אַ בוך. שטענדיג, ווען זי האָט ליב איינזאַמקייט, געהט זי אַהער אויף דעם דאָזיגען אָרט, פערריקט זיך אין אַ גרינעם ווינקעל און מיט דעם בוך אין דער האַנד גיט זי זיך איבער איהרע טרוימען, ווייל דאָס דאָזיגע אָרט איז ווי בעשאַפען געוואָרען צו חלומ'ען.

זי האָט אויפגעהויבען דעם בליק, וועלכער איז געפאַלען אויף אַן'אַריינקומענדיגען יונגען מענש.

דאָס איז געווען רידוואַרד.

— שטער איך אייך נישט, מאַרי? — האָט ער געפרעגט און האָט געוואָרפען אויף איהר אַ בליק, פול מיט פערעהרונג.

— שטערען? ניין, איהר ווייסט דאָך, אַז איהר זענט מיר שטענדיג גאַנץ-אָנגענעם. איבריגענס איז אייער פראַגע בכלל נישט אויפ'ן אָרט. איהר זענט דאָך דער איינציגער פון הויז און איך בין בלויז אַ גאַסט.

— פריילין מאַרי, איך בעט אייך, הערט זיך אויף צו פיהלען אַלס בלויז אַ גאַסט. איהר זענט אַ טייל פון אונזער פאַמיליע און אַזוי ווי איך אַזוי גלויבט מיין שוועסטער לעאַ, אַז איהר וועט קיינמאָל נישט פערלאָזען אונזער הויז.

— באמת, איך שעם מיך אַזש פאַר אייער גוטסקייט. איך בין דאָ אַהערגעקומען אַלס פרעמדע, קראַנקע. איהר האָט מיך געזונד-געמאַכט און יעצט ווייזט איהר אַרויס צו מיר אַזוי פיל געפיהל, אַזוי פיל האַרץ.

— עס איז שווער צו געפינען נאָך אַ מענש, וואָס פערדינט אַזוי אַכטונג און ליבע. פריילין מאַרי איהר זענט אַן'אמת'ער מלאך אין געשטאַלט פון אַ פרוי. זענט איהר דען נישט, אַז איך פערעהר אייך, אַז בלויז צוליב אייך לעב איך. מאַרי, זאָג, צי קענסטו ווען עס אַרויסווייזען געגענזייטיגע ליבע?

איך וואָלט זיך פערעכענט צו די גליקליכסטע מע[נשען] אויף דער ערד, ווען איך וואָלט דיך, מאַרי, געקענט וואונען אויף שטענדיג, ווען דו וואָלסט געוואָלט ווערען [...] פריינדין, מיין חבר'טע, מיין ווייב. איך וואָלט אייך גאַנצע לעבען אויף די הענד געטראָגען, איך וואָלט ער[...] דעם יעדערן געדאַנק דיין יעדען וואונש.

זאָג מאַרי. זאָג יאָ! איך וועל זיך דיר אוועק[...] מיין נאָמען, דו וועסט זיין ליידי טשאַמפּלין.

מאַרי איז געווען בערוישט.

זי האָט געוואוסט, אַז רידוואַרד ליבט זיך אין [...] אויך זי אַליין האָט נעהאַט צו איהם אַ וואַרעם גע[...] אָבער אויף אַזוינס האָט זי זיך נישט געריכט.

[...]טליכע מינוטען איז זי געשטאַנען ווי פערגלי[...] איהר מויל האָט נישט געקענט אַרויסרעדען קיין איין [...]

דער לאָרד האָט גענומען איהר האַנד אין זיינע [...] הארציג געדריקט, דערנאָך האָט ער די האַנד צוגעפּי[...] זיין מויל און זי בעדעקט מיט אַ האַגעל קושען.

מאַרי האָט זיך נישט געוועהרט.

לאָרד טשאַמפּלין האָט איהר געקוקט אין די א[ויגען] [...] ער האָט אין די אויגען געלייענט אַזוי פיל, [...] [האָט] זי אַ כאַפּ געטון אין זיינע אָרעמס, האָט זי גע[...] צו זיך, האַלזען, קושען.

מאַרי האָט אַוועקגעבויגען דעם קאָפּ אין אַ זיי[ט] [...] האָט דאָן צוגעבויגען זיין מויל צו איהרע בליו[...] [...]ע זאַנפטע קאַרשען-ליפּען. ער האָט געוואָלט מיט [...] שטעמפּלען זיין גליק, טרינקען פון דעם בעכ[ער] [...] געניסען פון דעם, וואָס ער האָט אין זיין יוגנט [...] [...]טע גענאָפּען.

(פאָרטזעצונג קומט).

אין קאַמף פון ליידענשאַפטען

ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

(34-טע פאָרטזעצונג)

איך בעט אייך, אַז איהר זאָלט זיך פערנעמען מיט זוכען לעאָניען. אויב איהר וועט זי געפינען, זאָל זי וואוינען מיט אייך, ביז איך וועל צוריקקומען, אויב עס וועט מיר בכלל בעשערט זיין נאָך ווען עס איז צוריקצוקומען. האָט איהר פערשטאַנען, דאַוויד?

דאַוויד האָט נישט געקענט ענטפערען, טרערען האָבען איהם געשטיקט און ער האָט נישט געקענט אַרויסברענגען אַ וואָרט.

— און איצט, הער אינספּעקטאָר, — האָט זיך דיאַמאַנד געווענדעט צום פּאָליציי-אינספּעקטאָר, בעט איך אייך, איהר זאָלט אַזוי גוט זיין און מיר ענטפערען אויף איין פראַגע.

— זעהר גערן, אויב דאָס וועט נישט זיין געגען די פליכטען פון אַ בעאַמטען.

— איהר וועט אַזוי גוט זיין און מיר ענטפערען: ווער האָט מיך איינגענטליך אויסגעגעבען?

— זעהר גערן ענטפער איך אייך. דאָס האָט געטון אייער פרוי, סטעפאַניאַ דיאַמאַנד.

— איך האָב אַזוי גערעכענט. — האָט דיאַמאַנד קורץ געענטפערט.

— איך האָב זיך בעמיהט אָפּצורעדען אייער פרוי פון איהר פּלאַן. איך האָב איהר געגעבען צו ערקלערען, אַז עס דראָהט אייך אַ שווערע שטראָף, און אפשר אַ פּוילשטענדיגע פערניכטונג, אָבער מיינע ווערטער האָבען נישט געהאָלפען.

זי איז געבליבען איינגעשפּאַרט ביי דאָס איהריגע און מיר איז נישט געבליבען עפּעס אַנדערש, ווי צו ערפילען מיין פליכט און אָט בין איך געקומען נאָך אייך. זענט איהר שוין גרייט צו געהן מיט אונז?

— איך מוז דאָך געהן, — האָט יאַקוב דיאַמאַנד געענטפערט.

— כדי אייך אויסצומיידען אַ נישט אָנגענעמען צוזאַמענלויף, האָב איך צוגעגרייט אַ פערמאַכטען אויטאָ, אין וועלכען איך וועל אייך אָפּפיהרען צום אויספאָרשונגס-ריכטער. נאָכ'ן פערהער וועט איהר וואַהרשיינליך אָפּגעפיהרט ווערען אין דער אויספאָרשונגס-טורמע. איך מוז צוגעבען, הער דיאַמאַנד, אַז אייער לאַגע איז אַ געפעהרליכע, — האָט דער אינספּעקטאָר ווייטער געזאָגט. — ביז'אַמיע געהערט אין ענגלאַנד צו די שווערסטע פערברעכענס און ווער ווייס, צי איהר וועט נאָך אַמאָל זיך צוריקקעהרען אין דעם הויז. איך ראַט אייך, אַז איהר זאָלט אייערע אַלע ענינים ערלעדיגען שוין איצט, ווייל עס קען ווערען צו שפּעט. איך וועל גערן וואַרטען.

— אַ, איך דאַנק אייך, הער אינספּעקטאָר. אַלץ איז שוין ערלעדיגט. מיר קענען געהן.

דיאַמאַנד האָט זיך נאָכאַמאָל האַרציג געזעגענט מיט זיינע פריינד און אונטער דער בעגלייטונג פון דער פּאָליציי האָט ער פערלאָזט דאָס הויז.

...ער טאגעבלאט

...דער רעדאקטאר נעמט־אן פון 6 ביז 7 אין אווענט.
...ט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt.
...לעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47.

...ותל מערבי

...נטען האבען מיר פערעפענטליכט דעם בעריכט פון דער אינטער־ ...כותל מערבי־קאמיסיע פון פעלקער בונד. דעם פולען טעקסט פון ...ן מיר נאכנישט לעת צתה. אבער פון דעם, וואס מיר האבען שוין ... קאן מען דעם גאנצען בעריכט טיילען אויף 2 הויפט־פונקטען ... אנערקענט, אז דער כותל איז דאס אייגענטום פון די מוסולמע־ ...קאמיסיע אנערקענט די יודישע רעכט צו דאווענען ביים כותל ...פרינציפ איז אלזא, די קאמיסיע געשטאנען אויפ'ן יסוד פון סטא... ...וועלכער איז קיינמאל נישט דורך אונז יודען קוועסטיאנירט געווא־ ...ן פונקטען פון בעריכט בעוועלעהנען אבער שוין זעהר שטארק דעם ...

...יש אנערקענט די קאמיסיע די יודישע רעכט צו דאווענען ביים ...רט ארייננצוברענגען אנ'ארון קודש מיט ספר תורות, אין דער ...יט אבער דער דאזיגער פונקט געמאכט צו נישט, ווייל עס ווערט ...י יודען דארט שופר צו בלאזען און אוועקצושטעלען בענקלעך ...ביים כותל. ווארום, ווי קאן דען געמאלט זיין דאס ימים נוראים־ ...אהן שופר בלאזען, און אז מען זאל נישט אוועקשטעלען קיין ...די אלטע און שוואכע, וואס פאסטען יום כפור א גאנצען טאג ...יך קוים אויף די פיס. די ערלויבניש צו דאווענען ביים כותל ...דעם דאזיגען פערבאט כמעט איהר גאנצען ווערט און זעהר שטארק ...קליינע קאייסט איז דאס, וואס עס איז פערבאטען געווארען די ...אפצוריכטען קיין צערעמאניס מיט מוזיק, בעת די יודישע ימים ...פון דער צווייטער זייט איז נישט גאנץ בפירוש פערבאטען די ...מאכען וועלכע עס איז נישט ענדערונגען אויפ'ן שטח פון מעטשעט ...דערמיט נישט צו שטערען דעם צוטריטפון די יודען צום כותל ...

...יט"א דעפעשע דרינגט נישט קלאר ארויס, אז אין די וואכען־טעג ...ען מעגען האבען א פרייען צוטריט צום כותל. אבער דאס ווייזט ...פאר א זעלבסטפערשטענדליכקייט, און דער אורטייל פון דער ...פשוט נישט בצוווען צו דערטראגען, אויב די דאזיגע רעכט פון ...נישט אנערקענט געווארען.

...„אגענץ" טוט פון איהר זייט אלץ, וואס עס איז נאר מעגליך, ...וואס עס איז געבען אונז בעגאנגען געווארען אין בעריכט פון ...זאלען בעזייטיגט ווערען דורך דעם ראט פון פעלקער־בונד, וועל־ ...שטעטיגען דעם בעריכט פון דער קאמיסיע.

...ם אלעם דארפען מיר אויסדריקען אונזער צופרידענהייט, אז דער ...בנין מיט'ן כותל מערבי, וועלכער איז געווארען דער אויסגאנגס־ ...טראגישע געשעהענישען אין אויגוסט 1929, וועט איצט ענדליך ...ווערען פון דער וועלט.

...אראבישע נאציאנאליסטען וועלען פון דעם דאזיגען רעליגיעזען ...שוין נישט מעהר קענען שמידען קיין פאליטיש געוועהר געגען ...און געגען דער יודישער נאציאנאלער היים.

ד"ר וו. בערקעלהאמער.

אלוועלטליכער יודישער קאנגרעס מוז צונויפגערופען ווערען

נאר מיט געמיינזאמע כחות קענען יודען בעקעמפען די אלע שונאים אין די פערשידענע לענדער

געשפרעך מיט א הויכגעשטעלטער פערזענליכקייט פון דייטשען יודענטום

בערלין (יט"א) אין א געשפרעך מיט א פארשטעהער פון דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור האט דער אויס־געצייכנעטער פיהרער פון דייטשען יודענ־טום און דער בעוואוסטער אינדוסטריע־לער ה' לעא טימאן אויסגעדריקט זיין שטאנדפונקט וועגען דער נויטווענדיג־קייט צונויפצורופען אן אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס. די רעארגאניזאציע, האט ה' טימאן ערקלערט, איז די געפעהר־ליכסטע פראגע פון יודישען פאלק. דאס יודישע פאלק איז צעפרעקעלט אויף א מענגע פארטייען, גרויס און קליינע, וועל־כע בעקעמפען זיך פסדר, און יעדע פאר־טיי בעטראכט איהר פראגראם אלס די בעסטע רפואה צו אלע צרות. לויט מיין מיינונג וועלען די יודען קיינמאל נישט זיין ביכולת צו בעקעמפען די שוועריג־קייטען, וועלכע די געשיכטע האט זיי ענטקעגענגעשטעלט כל זמן ביז עס וועט נישט געשאפען ווערען די נויטיגע קער־פערשאפט, וועלכע עס וועט זיין אין פי־לען זין בערעכטיגט צו רעפרעזענטירען דאס גאנצע יודישע פאלק און צו ארויס־טרעטען אין זיין נאמען. כלפי הוין, נאך קיינמאל נישט געווען אזא נויטווענדיג־קייט צו שאפען אזא ארגאן, ווי אין איצ־טיגער צייט. נישט נאר דער ווירטשאפט־ליכער קריזיס רואינירט די יודען, נאר אויך דער פחד וואקסענדער אנטיסע־מיטיזם צילט צו פערניכטען די דורך אונז אויסגעקעמפטע פאזיציעס פון ביר־גערליכער גלייכבערעכטיגונג. נאך קיינ־מאל האט דאס וועלט־יודענטום נישט איבערגעלעבט אזא געשיכטליכען קאטאס־טראפע, ווי דער איצטיגער דור. קיינמאל פריהער איז די נויטווענדיגקייט פון א געזונטער, ערנסטער און איינהייטליכער פאליטישער אנפיהרערשאפט נישט גע־ווען אזוי גרויס ווי איצט. עס איז נישט פאראן אזא מין פאלק אויף דער וועלט וועלכער וואלט געקאנט ארויס אלס זי־גער פון אזא מין אומגליקליכען קאמ־פף, וועלכעס עס פיהרט אונזער פאלק. איך גלויב מיר פעסטצושטעלען, אז קיין שום פאלק האט זיך נישט ארויס־געוויזען פאר אזוי אומפאליטיש ווי אונ־זער פאלק. וויפיל מאל האט מען דאס ביי אונז ארגומענטירט און געפיהרט א פאלעמיק, כדי צו בעווייזען, אז דאס ארגאניזירען זיך, פעראייניגען די כחות, איז נישט בלויז נויטיג, נאר אפילו געפעהרליך. און דער איצטיגער געפעהר־ליכער צייט מוזען אלע אונזערע בעסטע מענער זיך צוזאמענקומען, כדי געמיינזאם בעטראכטען מיטלען און וועגען ווי אזוי צו פערבעסערען די לאגע פון אונזער פאלק. איך גלויב שטארק און דער ענערגיע און לעבענס־קראפט פון אונזער ראסע. איך גלויב, אז אונזער פאלק וועט זיך אויספלאנטערן פון יעדער שווערער לא־גע. געפעהרליך אבער און קראנקהאפט איז דער פראצעס פון אויבוגען ארום־רעסען זיך, וואס בעצייכענט דאס יודי־שע לעבען און ס'רוב לענדער, וואו יודען לעבען. אין פוילען און אין רומעניען, אדער און דייטשלאנד, און ארץ ישראל קעמ־פען יודען צווישען זיך מיט דער גרעס־טער שטרענגקייט, נישט קוקענדיג דע־רויף, וואס אין דער זעלבער צייט גע־פינט זיך דער שיקזאל פון אונזער גאנ־צען פאלק אויף דער וואגשאל פון דער געשיכטע. עס איז נישט קיין גרעסע־רער אומזין, ווי דאס אויסמיידען אנטי־סעמיטען. מיר מוזען איינמאל פאר אלע־מאל זיך אויסלערנען נישט אונטערגע־בען זיך די פחדנות־שטימונגען און גע־פיהלען. קיין שום געזעלשאפט וועט ניט זיין ביכולת זיך צו שיצען, אויב זי וועט בעהערשט ווערען פון מורא, טאמער וועט ח"ו הלילה שלעכט פערשטאנען ווערען, אדער איהרע כוונות וועלען זיין נישט ריכטיג קאמענטירט דורך אויסערע פאק־טארען. פאר אזא מין פאלק ווי מיר, וואס זיין רעליגיע שטיצט זיך אויף דער אידעע פון אוניווערזאליזם, ברידערליכע בעציהונגען צווישען פעלקער, בעדייט דאס מורא האבען פאר אינטערנאציא־נאליזם דאס זעלבע ווי דאס פאראויס־זעצען די פרינציפען פון אפארטוניס־טישען כאראקטער איבער דעם מהות פון די ווירקליכסטע אונזערע לאזונגען. די קאטאליקען, סאציאליסטען, לי־בעראלע אינטערנאציאנאלע פאציפיסטישע בעוועגונגען מיידען נישט אויס די געלע־גענהייט צו אונטערשטרייכען דעם אינ־טערנאציאנאלען כאראקטער פון דער בעוועגונג, פאר וועלכע זיי קעמפען. בלויז מיר יודען האבען שטענדיג מורא פאר אונזער אייגענעם שאטען. מיר מוז־זען אבער געדענקען, דאס אויב די יודי־שע לאגע פערערגערט זיך אפילו ביז'ן איין איין לאנד, אויב נאר איין מלוכה ריכטעט זיך אין איהרע בעציהונגען צו אונז לויט אנטיסעמיטישע מעטאדען, מוז דאס זיך אפרופען אונפערמיידליך אויף דער לאגע פון די יודען אין אנדערע לענדער. און דאך האלטען מיר זיך אפ פון אונטערשטיצען זיך געגענזייטיג אין אונזער בשותפות'דיגען קאמף פאר אינ־זער עקזיסטענץ. מיר מוזען ענדליך א סוף מאכען צו דער דאזיגער קורצזיכטיגער פאליטיק. מיר מוזען שאפען די יודישע אחדות און ערשט דאן וועלען מיר זיין בעוואפענט מיט די נויטיגע מיטלען, כדי צו קענען קוקען דער וועלט גלייך אין די אויגען. דער וועלט, אין וועלכער מיר האבען אזוי פיל שונאים און אזוי פיל שוועריגקייטען צו בעקעמפען..

—:o:—

דאס „געשפענסט" פון די נאצ. מינדערהייטען

אפקלאנגען פון דער פוילישער פרעסע

דער אלטער יוד. „ארגומענט"

„גאזעטא ווארשאווסקא":

„די סאנאציע האט אין פארלאמענט א מעהרהייט, זי האט אבער נישט אין בעזיץ אזא צאהל מאנדאטען, וואס איז נויטיג פאר דער אפשטימונג איבער די ענדערונגען פון דער קאנסטיטוציע. עס איז אבער בעוואוסט, אז די נאציא־נאלע מינדערהייטען שטיצען אונטער דעם קאנסטיטוציע־פראיעקט פון ב.ב., וועלכער שטעלט פעסט, אז דער פרעזי־דענט וועט אויסגעוועהלט דורך דער גאנצער בעפעלקערונג און ער בעקומט אנ'אומבעגרענעצטע מאכט, צורעכענענ־דיג די שטימען פון די סאנאטארישע דעפוטאטען די עטליכע צעהנדליג שטי־מען פון די נאצ אנאלע מינדערהייטען, וועט די רעוויזיע פון דער קאנסטיטו־ציע ווערען אפהענגיג פון עטליכע און אפשר אויך נאר פון איין שטימע. וואס וועט אפגעגעבען ווערען געגען דעם פראיעקט פון ב. ב. (א קהאליפי־צירטע מעהרהייט בעטרעפט 296 שטי־מען) אויף אזא אופן קאן זעהר לייכט מעגליך זיין, אז פונ'ם וואהל־רעזולטאט אין פלאצק, וואס וועט זיין אפהענגיג צו די נאציאנאלע מינדערהייטען וואלען בעקו־מען א דעצידירענדען איינפלוס אויף דער וואהל פון פרעזידענט, ד. ה. אויף דער לייטונג פון דער פוילישער מלוכה אדער — נישט".

דער ענדעקישער ארגאן פיהרט דע־ריבער אויס:

„האבענדיג דאס אין זין, וועלען די וועהלער פון פלאצק, שערפין און ריפין געהן אין א געשאפענע רוהה צו די וואה־לען און זיי וועלען זיך אפרופען מיט א שטארקער אומענטערנדיגער שאם צו זייערע ברידער אין די אנדערע גע־גענדען פון פוילען".

פ.פ.ס. זוכט יודישע שטימען

„ראבאטניק":

„אין גרויסע געגענטען קעמפען צווישען זיך נאר 3 ליסטעס. דאס איינסטע, דאס פיערטעל און דאס זיבעטעל. די אנדערע ליסטעס האבען גאר קיין פראקטישע שאנסען. עס איז דעריבער ענטשיידענד דער גערעכטער און געזונדער געדאנק צו קאנצענטרירען די שטימען פון די יודי־שע סאציאליסטען און פון די יודישע און דייטשע דעמאקראטען ארום דער ליסטע פון „צענטראלעוו" אלס אזעלכע, וועלכע איז אין דעם פאל די איינציגע וואס קען פיהרען דעם קאמף מיט גרוי־סע שאנסען אויף ערפאלג.

די דייטשע חברים, האבען שוין, ווי בעוואוסט, ביי די וואהלען אינגאנצען לאנד געהערט צום זיבעטעל".

• • •

א רעוואלוציע פון לינקס אדער פון רעכטס

„איל. קורער צאדז.":

„אין דייטשלאנד זענען איצט פאראן 2 שטארקע בעוועגונגען: איינע נאך מאסקווע, און די אנדערע צו היטלער'ס פאלאץ אין מינכען. און דעריבער פער־שטעהען מיר, אז די קאטאסטראפע פון דייטשלאנד קאן זיך נאר אויסדריקען אין א רעוואלוציע פון לינקס אדער פון רעכטס. אין ערשטען פאל וואלט פאר־געקומען א פראצעס פון פערקנעכטונג, איבערדייטען אלע אינטערנאציאנאלע בענדער, פערניכטען, ד פערגאנגענהייט און אלץ, וואס ווערט אנערקענט דורך דער היינטיגער ציוויליזאציע און עס וואלט זיך אפגעשטעלט דער גאנצער אפאראט פון האנדעל און קרעדיט־פער־קעהר מיט אויסלאנד.

אין צווייטען פאל וואלטען איבערגע־ריסען געווארען די פרידענס־טראקטאטען, דער קעמפערישער פאשיזם וואלט ארייג־געדרונגען אין צענטער פון אייראפא, און ווארשיינליך אויך א מלחמה.

אין ביידע פאלען זענען אין א גלייכער מאס געפעהרליך פאר אייראפא".

—o—

Hemogen Klawe naśladują, jednak tylko orygi nalny z firmą Klawe leczy o-wsłabienie, wycieńczenie, ney

דייטשע פרינצעסינס אין דינסט פון יודישען קהל...

היטלער'ס ארגאן וועגען דער „פאציפיסטישער ליגע פון דייטשע פרויען"

...אזוי גוט ווי אויף דער ...פארהאן א פאציפיס־ ...טישע ...רבאנד, וועלכער וועט ...בעצייכענט מיט'ן נא־ ...ערבאנד פון דייטשע ...ער אוצטיגער שטורמ־ ...דייטשלאנד, ווען אלץ ...מ'הויבט שוין אן צו פער־ ...אנדען, וואס די שרעק־ ...איבערגעלאזט אויפ'ן ...דייטשען פאלק, האט דער ...געהאט די הרייסט־ ...ענטליכען אנ'אנטי־מלח־ ...וועלכען ס'ווערט צווי־ ...טריבען אזוי:

„אוים, דייטשע מוטער'ס ...וועלכע זענען אזוי שווער ...אין דער נישט ווייט ...היים, קוקענדיג מיט ...אויף דעם, וואס עס קאן ...מארגען, פערשרייבט ...דייטשער סעקציע פון פרי־ ...קען איינע פון אייך מיט ...העלפען. מיר וועלען זיך ...ענד, וועלען מיר שאפען א מאכט, אקעגען וועלכער קיינער וועט זיך נישט קענען געגענשטעלען. און דער פערבאנד שטעהט איבער אלע פאליטישע גרופירונגען און פארטייען און די פרויען פון אלע שיכטען, ראנגען און אמונות האבען דארף גלייכע רעכט".

אונטער דעם דאזיגען פרידענס־אויפ־רוף געפינען די פרויען־אונטערשריפטען פון די פערשידענסטע קרייזען. אזוי זעהט מען דארט די אונטערשריפט פון דער געוועזענער בייערישער פרינצעסין לוד־ווינא, די פארשטעהערין פון העכסטען דייטשען אדעל קאטערינא. פאן קאר־דארף און יוליאנא סטאלבערג פון די בירגערליכע און געבילדעטע קרייזען געפינען זיך די אונטערשריפטען פון ד"ר אניטא אוגספורג, גערטרודא אייר־זאלט, הענריקא פורט, די פרוי פון די בערימטע שריפטשטעלער גערהארד הויפטמאן און טאמאס מאן און פיל אנ־דערע. פערשטעהט זיך, אז צווישען די פיל אונטערשריפטען געפינען זיך אויך נעמען פון יודישע פרויען, וואס שפילען א ראל אין דייטשלאנד.

און אט די דאזיגע פאר יודישע אונ־טערשריפטען האבען ארייגנעברענגט דער היטלער־ארגאן פעלקישער בעאבאכ־טער אין אזא גרימצארן, אז ער האט דעם גאנצען פרויען־פערבאנד ארייננגע־רעכנט אין חרם אריין, „אויפקלערענדיג" די מאסען, אז די גאנצע מעשה מיט דער פאציפיסטישער פרויען־ליגע איז נאר א יודישער שפיצעל, ווי אזוי ווייט מעהר צו האלטען פערקנעכטעט דאס דייטשע פאלק. „די יודישע המצאה", קלאגט ווייטער דער היטלער־ארגאן איז אזוי געלונגען פערמאסקירט און פער־שטעלט, אז עס איז זיי, די יודען געלונ־גען אויך צו נעמען די אונטערשריפ־טען פון 2 אמת'ע דייטשע פרינצעסינ'ס. דער היטלער־ארגאן קומט צום טרויעריגען אויספיהר, אז די צוויי דייטשע פרינ־צעסינ'ס זענען איינגעשפאנט געווארען אין דינסט פון יודישען געטא, און דעריבער דארף מען זיי בעקעמפען פונקט אזוי ווי מען דארף אלע יודען בעקעמפען.

שרייבענדיג שוין וועגען דעם אנפאל פון דעם היטלער־ארגאן אויף דער דייט־שער פאציפיסטישער פרויען־ליגע, איז אגב כדאי צו דערמאנען, אז אין פוילען האט לעצטענס געוועהלט דער גענעראל־סעקרעטאר פון דער אינטערנאציאנאלער פרויען־ליגע פרוי קאמיל דרעווע, וועלכע איז דא געוועזען דער גאסט פון דער „פו־לישער פרויען־ליגע פאר פרידען און פרייהייט". פרוי קאמיל דרעווע האט אין ווארשא געהאלטען א רעפעראט וועגען דער ענטוואפנונג, און וועלכען זי האט אנגעוויזען, אז אויב אייראפא וויל נישט אינגאנצען אונטערגעהען מוז זי געהן אויף די וועגען פון ענטוואפנונג.

דער „קוריער פאראני" גיט אבער אנ'עצה דער פרוי קאמיל דרעווע, אז זי זאל בעסער מיט איהרע פאציפיסטישע רעדעס געהן קיין דייטשלאנד. און פוי־לען זענען אלע געשטימט פאציפיסטיש און קיינער וויל נישט קיין מלחמה. אבער אין דייטשלאנד וואקסט די אונגעהויערע חיה, וואס ראפט זיך די היטלער'ס און די צייטונג שרייבט: „ווענדעט אייערע מי־סיע, געעהרטע דאמען צו דערוואקרימען די הערצער פון די דייטשע פרויען, דערוואקרימט מיט דער היץ פון אייער הא־רצען אידעאל די הערצער פון די דייטשע מוטער'ס, אז זייערע זיהן זאלען נישט אויף שריט און טריט דראהען די וועלט מיט גומענע שטעקענס און מיט גיפ־טיגע גאזען".

ווי האט אין לעצטען יאהר אויסגעזעהן די יודישע עמיגראציע

פון די מזרח־אייראפעאישע לענדער

פאריז (יט"א) די טעג איז דא פער־עפענטליכט געווארען דער בעריכט פון „היקעם" וועגען דער יודישער עמיגרא־ציע אין יאהר 1930. נישט קוקענדיג אויף די שארפע אימיגראציע־בעגרעני־צונגען האבען פון מזרח־אייראפא עמי־גרירט 39.000 יודען אין יאהר 1930, ד. ה. מיט 6000 ווייניגער ווי אין יאהר 1929.

לויט די אימיגראציע־לענדער שטעלט זיך פאר די יודישע אויסוואנדערונג אויפ'ן פאלגענדען אופן (אין קלאמערן זענען אנגעגעבען די ציפערן פאר'ן יאהר 1929):

פעראייניגטע שטאטען — 8974 (12883), ארגענטינא 7805 (5986), פאלעסטינא — 4944 (5249), קאנאדא — 3963 (3680), בראזיליען — 3558 (5610), אורוגוואי — 1600 (2400), דרום־אפריקא — 1200 (2664), קובא — 1374 (476), אנדערע לענדער, מעבר־לים און אייראפא 6000 (6374).

דער פאקט, אז די עמיגראציע אין יאר 1930 איז געווען גאנץ בעדייטענד, ניט קוקענדיג אויף דער גרויסער צאהל בע־גרענצונגען, לאזט זיך ערקלערען דער־מיט, וואס יודישע עמיגראנטען האבען אויסגענוצט די לעצטע וואכען פאר דער צייט, ווען די אימיגראציע־בעגרענצונ־גען האבען געטראפען ארגען און קראפט. אזוי למשל, אין אפריל און אין מאי 1930, האבען הונדערטער יודישע משפחות אויסגעוואנדערט פון פוילען, ליטע און לעטלאנד קיין דרום־אפריקא, היות די אימיגראציע איז אין דעם לאנד אפ־געשטעלט געווארען פון דעם 1־טען מאי 1930.

אין די אפטיילונגען פון „היקעם" אין פוילען זענען ערלעדיגט געווארען בס"ה 21.738 ווענדונגען פון יודישע עמיגראנ־טען, די פוילישע ביורא'ס האבען בעזוכט 67,431 אינטערעסאנטען, און 15,689 פאלען זענען ערטיילט געווארען יורידי־שע און קאנסולארע עצות און אנווייזונ־גען. 112 פערזאן האבען בעקומען לאנד־ווירטשאפטליכע אויסבילדונג. דורך דער פערמיטלונג פון „היקע" האבען 104 פערזאן בעקומען בעשעפטיגונג אין לאנדווירטשאפט אין פראנקרייך. די קור־סען פון אז סלענדישע שפראכען אין ווארשא האבען בעזוכט 200 פערזאן.

אין רומעניען האט „היקעם" ווערבירט 240 יודען־לאנדווירטען, וועלכע מען האט קאלאניזירט אין די פארמעס פון „איקא" אין ארגענטינע. אום כער דעם האט „היקעם" מיט דער הילף פון „דזשאינט" ערמעגליכט די עמיגראציע פאר עטליכע הונדערט פאמיליעס פון סאוויעטען־רוסלאנד קיין דרום־אמעריקא.

וואס שייך דער עמיגראציע פון די לעטישע יודען, האט זי זיך מעט אינ־גאנצען אפגעשטעלט צוליב'ן פערמאכען פון דרום־אפריקא, וואוהין עס איז געגאנגען דער רוב־בנין פון דער יודישער אויסוואנדערונג פון לעטלאנד.

אין די טראנזיט־לענדער האבען פאל־גענדע ארגאניזאציעס צוזאמענגעארבייט מיט „היקעם": ביורא „היקעם" אין דאנציג, „עזרה" אין ..., „מאג־מעפיארע" אין ראטערדאם, דאס עמי־גראציאנס־ביורא אין כארבין און „היקעם" אין קאנסטאנטינאפאל".

אין פעריכטס־יאהר האבען זיך די ארבייטס־מעגליכקייטען אין ארגענטינע שטארק פערקלענערט. פון 1325 יודישע אימיגראנטען, וועלכע זענען געקומען אין יאהר 1929, האבען בעקומען אר־בייט 954, דאגעגען אין יאהר 1930 האָ־בען שוין פון דער אלגעמיינער צאהל 1724 געפונען בעשעפטיגונג בלויז 853.

ווי אין ד פריהערדיגע יאהרען, האָ־בען זיך די ביורא'ס פון „היקעם" אין בראזיליען בעמיהט זיך אויסצומיידען גרעסערע אנזאמלונגען פון יודישע איי־וואנדערער אין ד צוויי שטעט, ריא דע זשאנעירא און סאן־פאולא. די אנגעקו־מענע אימיגראנטען האט מען צושיקט איבער דעם גאנצען לאנד.

די צאהל אנגעקומענע יודישע אימי־גראנטען קיין פראנקרייך אין משך פון דעם בעריכטס־יאהר לאזט זיך נישט גענוי פעסטשטעלען, אלענפאלס שטייגען זיי נישט איבער 5000.

די „געזעלשאפט פאר הילף דורך אר־בייט" האט געפונען בעשעפטיגונג פאר 1221 יודישע ארבייטער (אין יאהר 1929 — 1729). 506 פערזאן האבען געפונען בעשעפטיגונג ביי גוטטיגער ארבייט. דאס פאריזער „היקעם"־ביורא האט איינגעארדענט אויפ'ן בארען 104 יודישע ערד־ארבייטער.

עס האט זיך בעדייטענד פערקלענערט די עמיגראציע קיין מעקסיקא און טשילי. א דאנק „היקעם" ווערט איצט דורכגע־פיהרט אנ'אנקעטע וועגען ד מעגליכ־קייטען פון יודישע אימיגראציע קיין טשילי און סאנטא־יאגא דע טשילע. אין וואלפערייזא זענען פאראן יודישע קאמי־טעטען, וואס ארבייטען מיט מיט „היקעם".

—o—

גרויסער סקאנדאל בעת'ן מכבי־מעטש אין ירושלים

ווי אזוי ס'זענען ארעסטירט געווארען די 12 אגודיסטען

...(יט"א) דעם פערגאנ־ ...ם 6. ד.ה. זענען אויפ'ן ...ירושלים, ווי עס איז ...לט, ארעסטירט געווא־ ...ער פון „אגודת ישראל". ...געווען א רעזולטאט ...דעמאנסטראציע, וועלכע ...ארגאניזירט געגען ...אום שבת, אין וועלכען ...בעטייליגט מיטגלידער ...ר פערלויף פון די גע־ ...געווען פאלגענדער: ...ין געווארען אנאנסירט ...צווישען „מכבי" און ...ספארט־קלוב. די בע־ ...ד־לאומי ביים „מכבי" ...טייליגען אין מעטש ...גראכט קיין שום רע־ ...ענפעלד איז דאן אוועק ...פאטריארך, בעטענדיג איהם ער זאל ווירקען אויף די ארמע־נישע סאקארטלער זיך צוריקציהען פון מעטש. אין רעזולטאט פון דער איינ־טערוועניץ פון ארמענישען פאטריארך האט דער ארמענישער קלוב ערקלערט, אז ער ציהט זיך צוריק פון מעטש מיט די מיטגלידער פון „מכבי". „מכבי" האט דאן איינגעלאדען זיך צו בעטיי־ליגען אין מעטש א צווייטען ספארט־קלוב, אזוי דאס דער מעטש איז צוי־שטאנדגעקומען צווישען צוויי יודישע ספארט־קלובען. א פאליציי־אבטיילונג האט געהיטען דעם ספארט־פלאץ, צו וועלכען עס זענען ארייגעלאזט גע־ווארען בלויז איניגע הונדערט פער־זאן, נישט צולאזענדיג די ארטאדאקסען אויפ'ן שפיל־פלאץ. ארום דעם ספארט־פלאץ האבען זיך אבער פערזאמעלט פיל טויזענד פערזאנען, סימפאטיקער פון ביידע צדדים. ס'רוב פון די פער־זאמעלטע האבען זיך רוהיג פערהאל־טען. בעת דעם מעטש האבען די אגו־דיסטען געמאכט פיינדליכע אויסרופען אויפ'ן אדרעס פון די יודישע ספארט־לער פאר דעם חלול־השבת. אין א גע־וויסען מאמענט האט מען די שפילער בעווארפען מיט שטיינער. דער ענגלי־שער פאליציי־אפיציר, וועלכער האט זיך געפונען אויפ'ן שפיל־פלאץ איז פון איין שטיין געווארען ראנירט, פאליציי האט דאן גענומען פונאנדערטרייבען דעם גרויסען המון, וואס האט זיך פערזאמעלט ארום דעם שפיל־פלאץ, ארעסטירענדיג דערביי 12 אגודיסטען. די ארעסטירטע האט מען איינגעזעצט אין א פאליציי־קעטשעל און נישט גע־קוקט אויף פראטעסט געגען דעם פאה־רען מיט זיי אין שבת, האט מען דאך אלע ארעסטירטע איבערגעפיהרט אין פאליציי־קאמיסאריאט.

אויף דער היינטיגער זיצונג פון נייעם קהלה-ראט

דארף געוועהלט ווערן א געזעלשאפטליכע אויספארשונגס-קאמיסיע

די עפענטליכע מיינונג מוז וויסען דעם גאנצען אמת וועגען די לאדזשער קהלה-וואהלען!

אויף היינט אווענד איז בעשטימט געווארען די ערשטע זיצונג פון דעם ניי-אויסגעוועהלטען קהלה-ראט.

ווי די קהלה-וואהלען אין לאדז זענען געווארען דורכגעפיהרט און וואס פאר א רעזולטאט זיי האבען געגעבען, איז אלעמען גוט בעקאנט. די „אגודה" האט זיך „ערארבערט" א פעסטע מעהרהייט און זי וויל פאר זיך נעהמען די גאנצע מאכט, נישט טיילענדיג זיך מיט וועמען עס איז מן הצד, ווי עס איז געווען אין דער פריהערדיגער קהלה...

פערשטעהט זיך, אז די ניי-געוועהלטע דאזאדעם פון די אנדערע פארטייען און ריכטונגען, אט די, וואס רעפרעזענטירען די מעהרהייט פון לאדזשער יודען, וואס זענען בערויבט געווארען און זייער וואהל-רעכט — אט די אלע נישט-אגודה'שע ראזאדעם קענען אויפ'ן אינציגען קהלה-ראט, אז ער דריקט לגמרי נישט אויס די כחות-פערהעלטנישען אין לאדזשער יודענטום און ממילא האבען זיי גאר קיין חשק מיטצומאכען די ראזיגע קאמעדיע...

וועגען דער

שטעלונג פון דער אפאזיציע

צום נייעם קהלה-ראט זענען אין משך פון היינטיגער וואך אפגעהאלטען געווארען א רייהע בעראטונגען. אבער די בעשלוסען זענען דערווייל נישט געווארען פערעפענטליכט.

פון די געשפרעכען, וואס די פערטרעטער פון „לאדזשער טאגבלאט" האבען

נאכמען געהאט מיט די אנפיהרער ... פערזענליכקייטען פון דער אפאזיציע, ... צו זעהען, אז די ענדגילטיגע ... וועלען ערשט היינט בייטאג ווערען ... גענומען. אבער, לויט דער הערשע... שטימונג, קאן מען רעדען, אז די ... צוזיע וועט זיין א נעגאטיווע, ד. ה.

נישט צו בעטייליגען זיך אין די ראט-זיצונגען

בכלל קוקט מען אין די קרייזען דער אפאזיציע אויף דעם אינצ... קהלה-ראט. ווי אויף א צייטווייליגען ... געהמענדיג און בעטראכט דעם ... גרויסען מאטעריאל וועגען די מיס... כען, וואס זענען בעגאנגען געווארען ... די וואהלען, וועלען די וואהלען ... מוזען

געשטערט ווערען

דאס וואס די „אגודה"-מעהרהייט ... שוין אויף היינט צוזאמענגערופען ד... שטע זיצונג פונ'ם ראט, איז לחלוטין ... קען בעווייזען, אז די וואהלען זענען ... דורך דער אויפזיכטס-מאכט בע... מיגט.

לויט די פארשריפטען פון קהלו... זעץ, דארף מען בכלל נישט האבען ... ערלויבניש אפצוהאלטען די ערשטע ... צונג פון א ניי-געוועהלטען קהלה-... ערשט

די וואהלען פונ'ם פראטעסט

און ווייטע-פראטעסט דארפען בעקומען די

א פעסט-געשלאסענע מעהרהייט ...

א פעסט געשלאסענע מעהרהייט פון אי... נעווענונג, אבער אויך

א פעסט-געשלאסענעם פראנט

פון רוב מנין ורוב בנין פון לאדזשער יודענטום, וואס וועט זיין געגען איהר פון דרויסען.

עס לאזט זיך שווער גלויבען, אז די פיהרער פון דער „אגודה" זאלען זיין צופרידען פון אזא מצב.

אין דעם פאל איז נאר פארהאן

איין איינציגער אויסוועג

א ארויסצוגעהן פון דער פיינליכער סיטואציע: און דאס איז —

אויסצוועהלען אן אומפארטייאישע קאמיסיע

פון די אנגעזעהענסטע יודען בעי אונז אין שטאט, וועלכע זאל האבען די אויפגאבע נעמליך אויסצופארשען, צו די אלע אנקלאגעס און בעשולדיגונגען, אז עס זענען פארגעקומען אומערהערטע מיספרויכען בעי די וואהלען, זענען אמת.

אזא אויספארשונגס-קאמיסיע דארף שוין היינט, אויף דער ערשטער זיצונג פון נייעם קהלה-ראט בעשלאסען ווערען.

פערשטעהט זיך, אז אין אזא אויספארשונגס-קאמיסיע דארפען אריינגעהן פערזאנען, וואס גענייסען דעם

בריישטסטען אויך אונבענרעניצטסטען צוטרוי

פון דער גאנצער יודישער געזעלשאפט אין אונזער שטאט!

די קאמיסיע מוז אבער לכתחילה זיין מיט א בעשטימטען קורצען טערמין

...

פאדערונג צו בעשטימען אין לאדז נייע קהלה-וואהלען

די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט שוין אריינגעטראגען אן אנקלאגע אין סטאראסטווע געגען די פארגעקומענע קהלה-וואהלען

אין דער שטאטישער סטאראסטווע איז שוין אריינגעלאזט אן אנקלאגע מצד א פארשטעהער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע געגען די אונגעהויערע מיספרויכען, שיקאנען און אונגעזעצליכקייטען, וואס זענען בעגאנגען געווארען בעת די לעצטע „וואהלען" צו דער יודישער קהלה.

...

שפריט און בראנפען וועלען זיין שוואכער

(ד) די לאדזשער מלוכה'שע שפריט-פאבריק האט בעקומען א פעראָרדנונג אויסצוארבייטען שפריט פון א קלענערער שטארקייט. די ביז איצטיגע שפריט-שטארקייטען וועלען געמילדערט ווערן.

בעריכטיגונג

אין שייכות מיט דער געשיכטע „נגידישער יוד פערטיילט זיין פערמעגען ביים לעבען און שטארבט אין נויט", בעט אונז דער אינטענדענט פון בית-החיים ה' קאלינסקי אויפמערקזאם צו מאכען, אז ער האט נישט געפאדערט קיין קבורה-געלד, דען קבורה-געלד נעמט ה' פראמער, דער לייטער פון בית-עלמין-אפטיילונג ביי דער קהלה.

בעגראבען א קינד לעבעדיגערהייט

(—) אין דארף רעדנע, לאדזשער קרייז, האט א דינסט בעגראבען לעבעדיגערהייט איהר 6-חדשים'דיג קינד.

די פערברעכערישע מוטער איז ארעסטירט געווארען.

בירגערשאפטס-בעשטעטיגונגען אויף די פעסער

(ב) פערזאנען, וואס פאהרען ארויס קיין דאנציג, מוזען בעזיצען פעסער און אויף זיי מוז זיין אנגעגעבען, אז זיי זענען פוילישע בירגער, די דאזיגע בירגערשאפטס-בעשטעטיגונג מאכט א ספעציעלער בעאמטער פון דער שטאט-סטאראסטווע אין ביורא פון בעפעלקערונגס צוידענץ ביים מאגיסטראט.

—o§o—

נייע אונטערהאנדלונגען מיט א גרופע ענגלישע באנקירען

וועגען דער לאדזשער האנדעלס-באנק

די קרעדיטארען פון דער באנקראטירטער לאדזשער האנדעלס-באנק האבען אפגעהאלטען א פערזאמלונג און בעשלאסען צוצושטעלען דער פראקוראטור נייע מאטעריאלען, וואס בעקרעפטיגען די בעשולדיגונג געגען דער דירעקציע און פערוואלטונג פון דער געפאלענער קרעדיט-אנשטיטוציע.

לויט די נייע דאקומענטען זאל זיין שולדיג אין באנקראט די פערוואלטונג פון דער באנק און די רעוויזיר-קאמיסיע.

דעם 15. ה. ח. וועט פארקומען א גרוי... ... פערזאמלונג פון אלע קרעדיטארען.

• • •

מען גיט איבער פון קאמפעטענטע קרייזען, אז נאכדעם, ווי עס זענען איבערגעריסען געווארען די אונטערהאנדלונגען מיט דער גרופע ענגלישע פינאנסיסטען מכח סאנירען די באנק — האבען די אדמיניסטראטארען פון דער לאדזשער האנדעלס-

באנק ווידער זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט א צווייטער באנקירען-גרופע אין ענגלאנד מכח קרעדיטען פאר דער געפאלענער באנק.

אין שייכות דערמיט איז די טעג ארויסגעפאהרען קיין לאנדאן דער הויפט-דירעקטאר גראדאווסקי און דער ענגלישער פערטרעטונגס-מאן שלאבס. בעווען פיהרען זיי די אונטערהאנדלונגען מיט דער נייער גרופע קאפיטאליסטען. די אונטערהאנדלונגען זאלען שוין זיין אויף א גוטען וועג.

• • •

פאר וויצע-דירעקטאר קאליגאווסקי איז נאך נישט אנגעגעבען געווארען קיין קויציע. ער ליגט נאך אין שפיטאל, וואו עס איז איבער איהם דורכגעפיהרט געווארען אן אפעראציע אויף דער „שלעפע קישקע". ביי זיין בעט וואכט א פאליציאנט.

א טריק פון א פייגען גנב

(ה) פרוי שרה שעראצקא איז געכעמען געקומען פון לענטשיצע קיין לאדז און זי האט געטראגען א ברילאנטענע קאליע פאר 1000 זל. א גנב פון דעם מין, וואס שפייט יענעם אויפ'ן אקסעל אויף און ענטשולדיגט זיך, האט א שפיי געטאן

דער פרוי שעראצקא אויפ'ן מאנטעל און אנטשולדיגענדיג זיך, ארויפגעלקהנ'ט די טייערע קאליע. דערנאך האט ער מיט דער פרוי געשמועסט, זיך געזעגענט און פערשוואונדען, ווי אין וואסער אריין.

—

ווי דארף קאלאניזירט ווערן דער מיטעלשטאנד?

פראקטישע בעמערקונגען וועגען א פראקטישען ענין

(ספעציעל פאר'ן „לאדזשער טאגבלאט")

פון ש. זשוכאוויצקי

ב

איצטער מיר טרעטען צו ארומרעדען דעם פלאן פון דער קאלאניזאציע און

...

אין נארמאלע צייטען צו לעבען ווי געהעריג, לויט די בעגריפען פון א קולטור-מענש.

...

בלעם און האט שוין אויסגעארבעט אן ענטשפרעכענדען פלאן וועגען דער קאלאניזירונג פון הונדערטער משפחות פון מיטעלשטאנד, וואס בעזיצען קליינע מיטלען. אויפ'ן באדען פון קרן הקימת לישראל. היות, מיר וועלען ווייטער בעהאנדלען אויך אנדערע קאטעגאריעס פון קאלאניסטען, וועלען מיר צוליב קלארקייט אנרופען די דאזיגע קאטעגאריע (אויפ'ן באדען פון נאציאנאל-

...

נעבאהרען די דאזיגע ערטער, וועלכע ליגען אויף צפון-זייט פון תל-אביב, נא...

...

לאגיסט פאר דער ערשטער צייט, איבער ער וועט זיך בעפעסטיגען און זיין וויר...

...

(דאס המשך קומט)

שווערער איינדרוק פונ'ם כותל-בעריכט אין א"י

וואהלען צום קאנגרעס פון דער יודישער „אגענץ"

שווערער איינדרוק פונ'ם כותל-בעריכט אין יודישען ישוב

ירושלים, 11. יוני (יט"א) תיכף נאכ'ן פערעפענטליכען דעם בעריכט פון דער אינטערנאציאנאלער כותל-מערבי-קאמיסיע איז פארגעקומען א געמיינזאמע זיצונג פון דער יודישער „אגענץ", הרבנות הראשית און דער אגודת ישראל. עס זענען ארומגערעדט געווארען די פונקטען פונ'ם בעריכט, בעזונדערס די, וואו עס רעדט זיך, אז אין שבת טאר מען נישט ברענגען קיין ספרי תורות צום כותל. דער דאזיגער פונקט האט געמאכט א זעהר שווערען איינדרוק.

וואהלען צום קאנגרעס פון דער יודישער „אגענץ"

ווארשא, 11. יוני (יט"א) לויט'ן בעשלוס פון ארגאניזיר-קאמיטעט צו וועהלען 7 מיטגלידער אין פוילען צום קאנגרעס פון דער יודישער אגענץ, וועלען די וואהלען פארקומען דעם 21. יוני.

צו דער וואהל-פערזאמלונג זאל קומען א פארשטעהער פון דער יודישער אגענץ, וועלכער וועט אפגעבען א בעריכט פון דער טעטיגקייט. צו דער פערזאמלונג ווערען איינגעלאדען א רייה כלל-טוער ראטמענער א. א.

די קאנגרעס-וואהלן אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) זונטאג דעם 7. ז.ח. זענען אין דייטשלאנד פארגעקומען די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס. ביז איצט זענען בעקאנט די צאהל שטימען, וואס זענען אבגעגעבען געווארען אין 49 וואהל-ראיאנען 1706 שטימען האבען בעקומען די אלגעמיינע ציוניסטען, 1010 — רעוויזיאניסטען, 1185 — ליגע פאר'ן ארבייטענדען א"י, 1543 — מזרחי און 459 — ראדיקאלען, אויב די כוחות-פערהעלטעניסען וועלען זיך נישט ענדערן, וועלען די 9 מאנדאטען אין דייטשלאנד צוטיילט ווערען ווי פאלגט: אלגעמיינע ציוניסטען 3, ליגע פאר'ן ארבייטענדען א"י — 3, מזרחי — און רעוויזיאניסטען — 1.

נייער פאהר-פלאן פון די באהנען

גילטיג פון 15. מאי.

לאדזער פאבריקס-וואקזאל

קומט אן:

פון קאלושקי (פערב. מיט ווארשא)	2,26
" "	4,15
" "	5,35
" "	6,55
" "	7,19
" "	7,34
" "	7,50
" "	8,37
" טשענסטאכאוו	9,19
" קאלושקי (מאנטאג און נאך חגא)	9,55
" " (פערבינדונג מיט ווארשא)	10.27
" "	13.02
" סקארזשיסק (פערב. ווארשא)	14,47
" ווארשא (מיט רעסטאראן-וואגאן)	16,10
" קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)	17,37
" קאלושקי	19,59
" ווארשא	20,45
" קאלושקי (בלויז אין חגא-טעג)	21,24
" "	22,02
" "	22,52
" סקארזשיסק	23,10
" קאלושקי	23,42

פאהרט אפ:

קיין קאלושקי	0'35
" " (פערבינדונג מיט ווארשא)	1,45
" " (פערב. טשענסטאכאוו)	2,45
" " (פערבינדונג ווארשא)	5,50
" "	6,50
שנעלצוג קיין ווארשא	7,45
קיין קאלושקי (זונטאג, חגא)	9,02
" סקארזשיסק	9,50
" קאלושקי	10,56
" " (פערב. מיט ווארשא)	11,35
" " (פערבינדונג ווארשא)	13.58
" "	15.05
" סקארושיסק	15,25
" קאלושקי (פערבינדונג טשענסטאכאוו—קאטאוויץ)	16,05
" " (פערבינדונג ווארשא)	16,55
" "	17,50
" " (פערבינדונג ווארשא)	18,30
שנעלצוג קיין ווארשא (מיט רעסטאראן-וואגאן)	19,10
קיין קאלושקי	19,30
" "	20'20
" " (פערבינדונג קאטאוויץ)	21,20
" " (פערבינדונג ווארשא)	21,55

קאלישער וואקזאל

קומט אן:

פון פויזען	0,21
" ווארשא	1,00
שנעלצוג ווארשא	3,39
" פון וראצלאוו (דורך לעשנא—אסטראוו)	3,43
פון קוטנא, פלאצק	4,17
" אסטראוו-וויעלקאפ.	4,49
" הערב גאווע—קאטאוויץ (דורך זד.-וואליא)	5,25
" קראקא—קאטאוויץ	6.21
" לאסק (אין וואכענטאג)	7,10
שנעלצוג פון פויזען—בערלין	7,30
פון לאוויטש	7,35
" קוטנא—גדיניע (פלאצק)	8,05
" אסטראוו-וויעלק.	8,47
" לעמבערג (שלאף-וואגאן 3. קלאס)	9.15
שנעלצוג פון ווארשא	9,22
פון לאסק (זונטאג)	10,55
" ווארשא	11,30
" פויזען	12,15
" קוטנא—פלאצק	12,52
" לאסק	15,30
" פויזען	17,54
" קאלושקי	18,50
" נאווע-הערב, טשענסטאכאוו (זד.-וואליא)	19,40
" קוטנא—פלאצק	19,45
שנעלצוג בערלין—פויזען	20,20
פון ווארשא (שלאף און רעסטאראן-וואגאן)	21,34
" לאסק (פרייטאג, שבת, זונטאג, חגאות)	21,48
" קוטנא—פלאצק	22,28

פאהרט אפ:

קיין קוטנא—פלאצק	0,32
" הערבי-נאווע—קאטאוויץ (זד.-וואליא)	0,42
" אסטראוו—לעשנא	1,18
שנעלצוג קיין וראצלאוו (דורך אסטראוו)	2.47
שנעלצוג קיין ווארשא	3,51
קיין ווארשא	5,04
" פויזען	6,40
שנעלצוג קיין ווארשא	7.38
קיין קאלושקי	8,35
" לאסק (קאלומני)	9,05
שנעלצוג קיין פויזען	9,35
קיין קוטנא	9,45
" פויזען	11,45
" קוטנא	12,25
שנעלצוג ווארשא	13,10
קיין לאסק	13,40
" פויזען	15,10
" קוטנא—פלאצק	15,20
" לאוויטש	15,35
" נאווע-הערבי, טשענסטאכאוו	17.40
" ווארשא	18,10
" אסטראוו-וויעלקאפ.	19,35
" לאסק	20,00
" לאוויטש	20,25
" לעמבערג (פערבינדונג [illegible])	20,42
שנעלצוג פויזען—בערלין (שלאף-וואגאן)	21,42
קוטנא (פלאצק) גדיניע	22,00
קיין קאטאוויץ—קראקא	22,55

לאמבארד — א ליציטאציע

ווארשאווער לייה-אקצ.-געז. אויף בעוועגליכע משכנות אפטיילונג אין לאדז, זאכאדניא 31

מאכט בעקאנט, אז דעם 22, 23 און 24 יוני 1931 און די ווייטערדיגע טעג

וועלען ווערען פערקויפט דורך א עפענטליכע ליציטאציע די אין זיין צייט נישט-פראלאנגירטע משכנות. די פראצענט דארפען אייגעצאהלט ווערען פאר'ן

18-טען יוני 1931

ווייל נאכ'ן דאזיגען טערמין וועלען די משכנות-איינלייגער מוזען צוצאהלען די קאסטען פון דער מלוכה'שער פראביר-אנשטאלט פאר דער דורכגעפיהרטע פרובען פעסטשטעלונג און פאר אנאנצען; די ליסטע פון די נומערן פון די משכנות, וואס אונטערליגען דעם פערקויף וועט ווערען פערעפענטליכט אין „קוריער לודזקי" און עס וועט אויסגעהאנגען ווערען אין דער ביורא זאכאדניא גאס נומער 31.

קינא ZACHĘTA

זגיערזשער-גאס 26.

היינט און טעגליך! — גרויסער דאפעלט פראגראם

1) גרעסטער קרבן פון א פרוי

אין דער הויפט-ראל

BILLIE DOVE

2) דאס פערלוירענע ווייב

פון די טראגי-קאמישע איבערלעבונגען פון א היינטצייטיגער פרוי

MARY KID אין דער הויפט-ראל

אכטונג! זומער-סעזאן אנהויב פון סעאנסען פון 5.30, יום-טוב דעם 4. ד. ח., שבת און זונטאג פון 3 נאכמיט. ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון י. סטעפאנסקי. פרייזען ערמעסיגט. פרייזען ערמעסיגט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1

נאר פאר וענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער, קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ-עלעקטרישער הייל-קאבינעט - קאסמעטיק.

טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמ.

בעזונדערע ווארטע-צימער פאר פרויען.

וויזיט 3 זלאטעס

אויטאגענישע שווייסונגען

מעטאל-בעארבייטונגען און שלאסער-ארבייטען

פאר הענדווערקער ראבאט!

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11/13,

(róg zachodniej)

PENSJONAT „BAJKA" w OTWOCKU ul. GLINIECKA 7.

נעהמט אן בעשטעלונגען, אלע מאדערנסטע איינריכטונגען: צענטראל-בעהייצונג, לויפענדעס - וואסער ווארם און קאלט, ראדיא, טעלעפאן, לאושענקעס, גרויסע און ליכטיגע צימערן.

צוגענגליכע פרייזען ● א שטרענג כשר'ע קוך

בעשטעלונגען ווערען אויך אנגענומען טעלעפאניש נומער 23

פלעגט די פיס PEDICURE S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 18, tel. 170-37

נעמט אן פון 11—2 און פון 4—7 געוו. אסיסטענט ביי מיסטער עלעמאן (הינער-אויגען אנשטאלט אין ווינדאן) ספעציאליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען און הארנהייט ווי אריינגעוואקסענע נעגעל אהן שמערץ.

Zaginął weksel

na sumę zł. 70. wystawca F. Horowicz, Kraków, zlecenie Sz. Bułka pł. 30-VI-31

Niniejszy weksel unieważnia się. Zwrócić za wynagrodzeniem Pomorska 25, m. 74. 2755

געווע זענער מיליטער-געמטער — ב. מאז, № 10 פיעטריקאווער

שרייבט ביטעט און גיט געוויסענהאפטע עצות אין אלע מיליטער-ענינים.

ספעציאליסט פאר ביטעס שרייבען פאר איינציגע שפייזער

געגען שווייס פון פיס

און אדטשיטקעס נוצט נאר דעם שוין 20 יאהר בעוואוסטען פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל" פרייז נור 30 גראשן. נוצט נישט קיין אנדערע עהנליכע נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען און שאדען די פיס און אייער געזונד. אויך א גוט מיטעל צו וואנצען און שווארצע ווערים פרייז 50 גראשן. אויך פלין „ראדיקאל" וואשט אפ שמוץ און פלעקען פון אלע קאלירטע שיך פרייז 70 גר. א פלעשעל אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף פערשידענע פערווייליגונגען און חתונות, בעלער פרייז 30 גראשן א שאכטעל צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער נוימאר פיעטריקאווער 10.

קאלערטע און ווייסע דאמען-וועש

ROBOTA RĘCZNA—האנד-ארבייט

נעמט אן צו שטיקען און נייען מיט אייגענע ווי אויך אנפערטרויטע ווארע ווי Petite-reine Crèpe-de-Chine א.ז.וו. אלעס לויט פאריזער און ווינער זשורנאל. זאוואדזקא 27 בלייוויים.

טעלעפאנירט 186-32 קומען מיר צום קונדע

געגען שווייס פון פיס

און אדציסקעס נוצט נאר דעם שוין 20 יאהר בעוואוסטן פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל" היט אייך פאר פערשידענע עהנליכע נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין ניצען נאר שאדען די פיס און אייער געזונד, פרייז 30 גר. אויך פלין „ראדיקאל" צו וואנצען גאראנטירט אויף א גאנצען זומער פרייז פון א פלעשעל 10 דעקא 70 גראשען. צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער וועלניאזש, אלטע שטאט 1, אויך ביים צייטונגס-פערקויפער פנחס וועלניאזש, פיעטריקאווער 34 רוג צעגעלניאנא.

בשורת ספר חדש

יצא לאור ספר „באור ומדרש תורה" פירוש על חמשה חומשי תורה ביחוד על דברי המדרש רבה הסתומים מאת הרב הגאון ר' ברוך בענדיט גליקסמאן ז"ל. חלק שני על שמות ויקרא במדבר דברים. להשיבו אצל נכדו המו"ל

פ. ז. גליקסמאן ודו זאוואדזקא 16a

פוילישע שפראך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך א [illegible] [illegible]

טוירענער ווייצענמעהל אלאסקא

ווי אויך קארנמעהל הורט און דעטייל עמפעהלט פון לאגער נאוואמיעסקא 4

Toruńska Spółdzielnia Handlowa Z.O.O.

Oddział w Łodzi

Nowomiejska 4, tel. 101-74

א געוועלב

אין צענטרום שטאט געאייגנעט פאר גאלאנטעריע, שיך-געשעפט און אזוי ווייטער זאפארט ביליג איבערצוגעבען. צו ערפאהרן נאווראט 9, וואוינונג 41 פון 1—3 און פון 5—7 אווענד.

א שוי-פענסטער

אין צענטרום פון שטאט, פאסענד פאר א גאלד-שמיד ווערט געזוכט, צו ערפאהרען ביי ה' סקאסאווסקי, נאוואמיעסקא 29.

אגענטען הויזירער

ווערען געזוכט אויף א הויכע פראוויזיע צום פערקויף פון א נויטיג און יעדער שטוב ארטיקעל פון ערשטען געברויך. צו מעלדען זיך פולנאצנא 8, וואוינונג 50, 2-טער הויף. 1-טער שטאק פון 2—4 נאכמ.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אלע געוועהנטע ענינים זאלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביורא

פעטריקאווער 17

2-טער הויף פארטער

דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79. וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי פיטעס, קלויזלעך און זאבעזפיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען איז משר פון 24 שעה. אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען ווערען פעסער, וזעם אין קאמיסאריאט-זשאנדו, וועקסעל-אינקאסא אויף גאנץ פוילען און גאליציען ווערען פינקטליך און געוויסענהאפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פרייזן. שותפות-אקטען, סטאטוטן, איבערזעצו אינטערציזיעס. אקטן, דאראווזינעס אלערליי ספראוועס ווערען אנגענומען אדורכצופיהרען, עוועגטועל מיט א נ'דוואקאט.

י. מאנעלא

2-טער הויף פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79.

[illegible] פאר דאמען!

נאר פאר 2,50 זל.

מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבערארבייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט דעם אדרעס:

23 זאוואדזקא 23

אין הויף, 2-טען איינגאנג, לינקס פארטער. בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג - 50 פראצ. ביליגער ווי איבעראל

„TOLA"

דאמען-סאכעמעס

פון אלטע פילץ-היטן אינט אהנרשיר מגנצער דאמען-היט, מאך איך די שענסטע פון א סרדאז האמעדס אין פיינזנר איז פיהרונג צו שפאט ביליגע פרייזען.

[illegible] אבאנעמענטס-פרייז [illegible] אנאנסען-פרייז [illegible]

Redaktor-wydawca U. Hamburski

Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 68.